

Szalézi Értesítő

A MAGYAR SZALÉZI TARTOMÁNY LAPJA

104.évf. 2. szám 2006. május

ELSŐ INFÓKI!
SZALÉZI NYÁR
2006.
programok
tartományszerte
június-július-augusztus
hónapokban

DON PASCUAL CHÁVEZ
GYERMEKEK,
a szeretet élő összefogói

SZA LIM -
A Szalézi Ifjúsági
Mozgalom

DON BOSCO PEDAGÓGIÁJA
a XXI. században
Öröm és nevelés

EMLÉKEZÜNK
P. Fias István SDB

 FÓKUSZBAN: Don Bosco
Szakiskola Kazincbarcika

Hírek a szalézi világból - Hírek a magyar tartományból

FÓKUSZ

KAZINCBARCIKA

Don Bosco Szakiskola és Kollégium

Ha a Szalézi Családban elhangzik „Kazincbarcika”, akkor már mindenki az iskolánkra gondol. Persze, a gondolatok sokszínűek, de legtöbbször az esélyteremtést, a segíteni akarást, a jó értelemben vett küzdelem akarást jelenti.

1988 óta tanodaként kezdte el működését a város külső részén, Herbolyán, majd 1993-ban szárnyaik alá vették a szaléziak. Idővel egyre bővült, és ahogy nevéből is kitűnik, napjainkra már egy összetett oktatási intézményként fogadja be az ország minden részéről érkező gyerekeket, fiatal felnőtteket. Az általános iskola 7-8. osztály után a diákok választhatnak, hogy vagy a szakképzésben tanulnak tovább, hét szakma közül választva (festő, kőműves, hegesztő, női ruhakészítő, cipész, fodrász, nyomdász), vagy a szakközépiskola nappali tagozatán. A nagykorúak számára fel tudjuk kínálni, hogy az esti tagozaton szerezzenek érettségit. A résziskolázott 16 éven felüli fiatalok is segítségre találnak nálunk. Miután az egész országból jönnek hozzánk diákok, fiú- és lánykollégiumban tudunk a fiatalokkal foglalkozni. Ennek azért is örülünk, mert az igazi nevelés színtere a kollégium, testi és lelki értelemben egyaránt.

Döntően hátrányos helyzetű gyerekek jönnek hozzánk, származástól függetlenül, akik között állami gondozottak, csonka-, vagy/és munkanélküli családból valók, sokszor önmagukkal vagy környezetükkel küzdő fiatalok, akikről már sok helyen lemondtak, és ezáltal jelentősen demotiváltak. Azonban egyre többen vannak az egészséges családból származó gyerekek, akik segítségével meg tudjuk valósítani a pozitív integrációt, melynek része, hogy mindenkiben van érték, és ezt meg lehet találni egymásban, sőt, meg is lehet osztani a többiekkel. Kiváló színtér mindnyájunk számára - diákokat, tanárokat is beleértve -, hogy helytálljunk a hétköznapi életben, a mindennapok gyakorlatában növekedjünk türelemben, megértésben, szeretetben. Így nevelünk és nevelődünk egyszerre. Ha úgy gondolja a kedves olvasó, hogy mindezt rutinszerűen lehet tenni és működik, töltsön el egy-két napot nálunk: sok életében lesz része! Várjuk szeretettel:

Lux Ambrus, igazgató

Kedves Munkatársak! Kedves Don Bosco-tisztelők!

Amint már többször értesültek különböző orgánumból, katolikus iskoláink, kollégiuumaink igen nehéz helyzetben vannak. Sajnos az állam nem folyósítja számukra az őket megillető, fenntartásukhoz szükséges összeget. Úgy látszik, így akarják lehetetlenné tenni intézményeink működését, és arra kényszeríteni minket, hogy adjuk fel nevelői munkánkat. Megtehetjük ezt, amikor nap, mint nap tapasztaljuk, hogy milyen nehéz helyzetben van ifjúságunk? Megfutamodhatnánk? Bizonyára nem! Ezt nem tehetjük meg, és nem is fogjuk megtenni, bármennyire is kívánják egyesek.

Tartományunk három iskolát és négy kollégiumot tart fenn. Törekszünk feladatainknak, Don Bosco atyánk „Jó állampolgárokat és jó keresztényeket nevelni” küldetésének megfelelni. Ma erre van nemzetünknek szüksége. Milyen lesz a magyarság jövője, ha nem lesznek jó állampolgárai és igaz keresztényei?

A napokban értesültünk, hogy sok helyen milyen mélyre sülyedt ifjúságunk. 13-14 éves leányok (!) bandába tömörülve lopnak, verik meg jobb érzésű társaikat, zsarolják őket. Az így szerzett pénzt játéktérkekben, diszkókban költik el. Mindezt tehetetlenül nézik szüleik és pedagógusaik! Mi lesz ezekkel a fiatal lányokkal?! Milyen családanyák lesznek? Fiatal gyerekek terrorizálják és szadista módon verik kiszemelt áldozataikat. Mi lesz később ezekkel a fiúkkal. Igaza van nagy pap-költőnknek amikor írja: „E fiúkért valaki felelős”

Felelősek a szülők, nevelők, és maga az egész társadalom! Ezt a felelősséget érzi át a

katolikus iskolai nevelés.

Minden áldozatot meg kell hozni, hogy iskoláink fennmaradhassanak és becsületes fiatalokat neveljenek nemzetünknek.

Ezért dolgozunk mi is Kazincbarcikán, Nyergesújfalun, Budapesten, Szombathelyen és Balassagyarmaton! Ezért szándékozunk jobb iskolai körülményeket kialakítani Kazincbarcikán, hogy a többszörösen hátrányos helyzetű gyerekeknek jobb jövőt és keresztény jelent adjunk. Itt nagy fába vágtuk a fejszénket. A meglévő iskola mellé (mivel a tanulólétszámhoz mérten az épület kicsi) szeretnénk egy új, korszerű épületszárnyat felhúzni. Terveink vannak, pénzünk azonban még nincs! De belevágunk, mert a jót, az ifjúságot akarjuk szolgálni. Bízunk az Önök és Don Bosco atyánk segítségével. Kérjük imáikat erre a szándékra, hogy terveink megvalósulhassanak!

Don Bosco többször mondta: Akartok valami jót tenni? Szeressétek a fiatalokat! Tölünk is ezt kérdezi ma, és ugyancsak ezt mondja nekünk is: Szeressétek a fiatalokat! Hogyan szeressük őket? Ne ítélkezzünk felettük, imádkozzunk értük, és ami a legfontosabb, életünkkel adjunk példát nekik. Legyen mindannyiunk feladata ez!

Segítő Szűz Mária áldását kérem mindnyájukra:

*P. Havasi József SDB
tartományfőnök*

150 MARGIT
MAMA 150

GYERMEKEK, A SZERELEM ÉLŐ ÖSSZEFOGÓI

A hitvesi szerelem nem "szűnhet meg" a házaspárban, mert további megvalósulást keres gyermekei valóságában, akik "élő visszatükrözései szerelmüknek, állandó jelei hitvesi egységüknek, élő és elválaszthatatlan összefogói az apának és az anyának (FC 14).

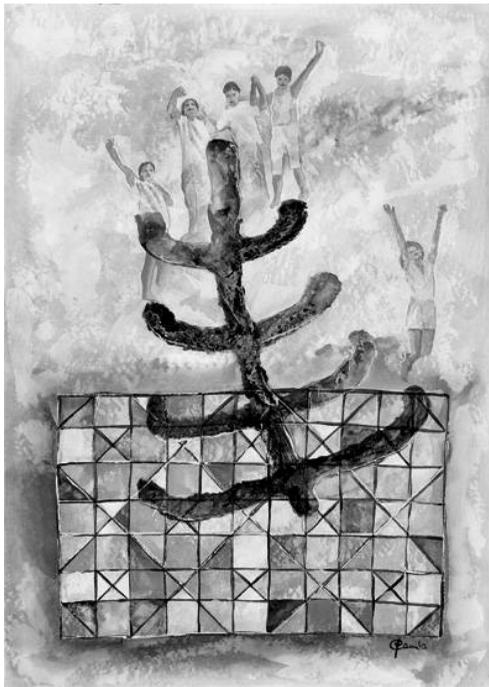
A nemzéstől való félelem, a gyermek fogamzása elodázásának divatja vagy éppenséggel a fogantatásáról való lemondás olyan magatartásformák, melyek ellentétesek a hitvesi szerelem teljes megnyilvánulásával és a megfiúsulás csíráját hordják magukban. Az ilyen természetű magatartásformák megakadályozzák szerelmük teljes kifejlődését a jegyeseknél, akikre pedig az Úristen az élet továbbadásának küldetését bízta... s még ha a tudomány az élet továbbadását alternatív módon és más utakon is fel tudja kínálni nekik, ebben valójában nem az etika a tudomány által sugalmazott magatartásformák kritériuma. A keresztény szemléletben nincs értelme olyan módszerekről beszélni, melyekben nem tisztelik az eredeti férfi/nő ket-tősséget és a nemi/érzelmi kommunikációt, mely pedig a személy nemzésének alapja. Csupán az ő kölcsönös szerelmük tud megfelelő klímát felkínálni egy új emberi lény elfogadására. Egy új élet létezése új valóságot hoz felszínre, mely gazdagítja a családi kapcsolatot. Távol attól, hogy elbizonytalanító tényező legyen, ez egy bensőségebb és gazdagítóbb módja a családban való életnek, megosztott felelőségek előjele és arra hivatott, hogy megszilárdítsa a szerelmet. A már megszületett gyermekeknek is örömmel kell elfogadniuk a szülők szerelméből fakadt új életet.

A gyermekeknek szeretet jár. A szeretetben ők megtalálják azt az erőforrást, amely

lehetővé teszi létezésüket. A gyermek elvárja a családjától, amely őt nemzette, a gondozást ahhoz, hogy fizikailag, de szellemileg és lelkileg is fejlődjön. A hitvesi szeretet van természeténél fogva a gyermekek nemzésére és nevelésére rendelve. Ezért a szülőkre vár az az elsődleges feladat, hogy neveljék gyermekeiket, törődjenek ellátásukkal, és gondozzák emberi és keresztény fejlődésük "minőségét". Fontos az is, hogy érdeklődjenek: milyen életterv lenne érvényes gyermekeik számára, egy olyan komplex társadalomban, melyben a sikert és a kudarcot olyan gazdasági paraméterekkel mérik, melyeket egy hideg konkurencia követelése szabtak meg.

Ám a gyermekek nem kizárólagos tulajdonai a szülőknek: ők vannak hivatva arra, hogy feleljenek életükért és megtervezzék sorsukat egy olyan komplex társadalomban, amelyben a kapcsolatok túllépnek a családon. Nem ritkán éppen ezen a területen keletkeznek azok a konfliktusok, amelyek szétmorzsolják a család egybeforrottságát. Hogyan egyeztethető össze a gyermekek szabad megvalósulásának joga a szülők azon felelősségével, hogy érési folyamatukban elkísérik őket?

A legszimpatikusabb ábrázolások egyikét a serdülő Don Bosco rajzolja meg, aki egy kötélben való egyensúlyozásban ügyeskedik; szimbolikus képnek, paradigmának tekinthető ez: szülőnek lenni olyan, mintha egy kötélben járnának, ég és föld között függve, a mindennapi élet és álmok között. Jót tesz a feszültség és a figyelem. Ezek szükségessé ahhoz, hogy le ne essenek, minthogy a súlypont állandóan változik. A szülőknek törekedniük kell arra, hogy meghatározzák, mit jelent az egyensúly, és hogy megteremt-

sék azt minden pillanatban a maguk, a gyerekek és a család számára.

Csak kiegyensúlyozott nevelésből születik kiegyensúlyozott személy. A nevelés olyan kihívás, melynek célja, hogy a gyerekeknek *önállóságot és identitást* adjon: meg kell tanulniuk, hogy kívül éljenek megmaradva a családban *belül*. A növekedéshez egy megfelelő *keverék* szükséges, a hozzávalók figyelmes adagolása, hogy az egyensúly kint tartson: *szabadság/korlátok, bizalom/ellenőrzés, szükséges/felesleges, tevékenység/nyugalom, összekötődés/elválás, engedékenység/meg nem alkuvás* stb. Arról van szó, mikor igazságos támogatást és segítséget nyújtani, és mikor fontos, hogy a gyerekek maguktól evickéljenek ki a bajból. Minden esemény új, és ami tegnap szükséges volt, lehet, hogy ma nem kell. A nevelés terén alapvető a *rugalmasság*. Megtalálni azt, ami a gyermekek számára szükséges, azzal jár, hogy ne kényszerítsük rájuk azt, amit mi akarunk, fogadjuk el jelzéseiket és

álljunk ellen a kísértésnek, nehogy toladók, tudálékosak vagy őket mindentől óvók legyünk. Mindezt tegyük úgy, hogy soha ne távozzunk életükből: nekik szükségük van támogatásra és vezetésre, amíg csak nem képesek saját magukat irányítani.

A kötélén járáshoz erőfeszítés kell és figyelem, ezért az olyan kezdő egyensúlyozóknak, mint a szülők is, belső erőre van szükségük és a párkapcsolat szilárdságára. A jutalom ezzel arányos: kölcsönös családi megértés. Egy csecsemő növekedéséhez alapvetőek a szülők: *homok* lesznek-e vagy *szikla*? (Mt 7, 24-27). Ettől függ a jövő. A család egy elsődleges érzelmi mag, és mint ilyen nevel: olyan, mint a víz a halak számára, a levegő a madaraknak, az oxigén a légzés számára. Elsőként jön a házaspár: sok szülő nem foglalkozik a gyermekekkel, mert saját magukkal se foglalkoznak. Az elsőbbség törvénye kérlelhetetlen: az, hogy jó családuknak legyen, annyit jelent, hogy azt kell "előre" helyezni, előbbre a munkánál és a karriernél. Az evangelizáció csúcspontja: "életet adni". A család meg kell tervezze magát: "elsőnek" azt kell eldöntenie, hogy milyen típusú család legyen. **Fontos, hogy a szülőknek legyen tervük gyermekükre vonatkozóan**, legyen elgondolásuk fejlődéséről és jelöljék ki ennek lehetséges útjait. Egy személy számára, aki növekszik, és aki még csak keveset ismer a világból, nehéz az, hogyan alakuljon, mint önálló egyén, ha senki sem kínál neki lehetőségeket és magatartásbeli terveket: nem csupán a saját elvárásai tekintetében, de a család, a csoport, a közösség tekintetében is.

És az első „technika”, amit mindennek érdekében használunk kell az az, hogy **felkínálunk egy követendő tervet, modellt**, azon túl, hogy beszélünk, magyarázunk, és hogy nagyon konkrétak vagyunk.

Don Pascual Chávez egyetemes rendfőnök,
(Bollettino Salesiano 2006/3)

2006-os szalézi nyár a SZALIM-mal

A Szalézi Ifjúsági Mozgalom nyári tervei

Az 1991-es kezdés óta a szalézi ifjúsági munka egyre sokrétűbbé válik. A sokszínű helyi programokon túl a tartományi szintű rendszeres lelkínap-sorozat (két korosztálynak), animátor-találkozók, minis-tábor, fesztivál, hivatáskereső-nap, országos játéknappal, nemzetközi ifjúsági programon való részvétellel is megjelent. A felnőttkorba érő, a már "odaérett" fiatalokat érinti, hogy néhány éve létrejött egyfajta felnőttképzés - országos pedagógiai konferencia, ill. legfrissebben a "Lelkigyakorlat felnőtteknek" formájában. Így igyekszünk megszólítani különböző korosztályokat, és az érdeklődési köröknek megfelelően is újabb programok születnek.

Család. Ezen a nyáron Don Bosco 9. utóda nyomán a családdal foglalkozunk.

"Kis család+nagy család: jó a család!" – lehetne háttérben a jelmondat minden tartományi táborunk, megmozdulásunk számára. Mitől jó családban élni? Talán sokan, jó családban élők nem érezzük és fejezzük ki hálánkat Istennek a család ajándékáért. Írom ezt egy olyan világban, ahol a családot megannyi támadás éri, pedig az "élet és szeretet bölcsője" (rendfőnök atya sztretnájja szerint), a társadalomnak és az Egyháznak is alapsejtje. Tudós szövegek mögé rejtőző (ál) szakemberek már a XX. század elején a család halálát jóslták, azonban egy világgraszoló krisztusi ember (II. János Pál pápa) az 1994-es család évében a Szent Péter téren bekiáltotta a haladó világ szívébe: **"Család, élni fogsz!"** És hála a hasonló lelkületű krisztushordozó családoknak is a család mindmáig él. Csak tőletek függ, fiatalok, nálatok mennyire talál majd otthonra a boldogság, Krisztus. Ebben, persze, élénken számítunk

az előttünk járó nemzedékek bölcs tapasztalataiból származó imádságaira. Köszönöm – a fiatalok nevében is – az intenzív imaháttérret.

A Don Bosco tanította családias légkör kiválóan alkalmas, eleven tanfolyam, hogy helyet készítsünk és bővítsünk a családjaink ajtaján kopogtató Jézusnak.

Néhány konkrétum:

Nemrégiben megkezdte kísérleti működését a www.szentkereszt.try.hu honlapunkon belül a SZALIM oldal (ÚJ!). Ezen többek között film-listát közlünk a család témájával foglalkozó filmekről, valamint olyan zenés-képes (Power Point) bemutatásokat, írásokat gyűjtünk, amelyek az együttérzést és a felhőtlen (és büntetlen) kikapcsolódást szolgálják.

E célokat szolgálja készülő, családról szóló videoklipünk: **"Kisfilmek a kis- és nagycsaládról"** címmel.

Divatosszóval **"Család roadshow"**-nak neveztük el azt az egy-egy napos rendezvényt, amellyel a június közepétől Óbudán, Szombathelyen és Balasagyarmaton zajló napközis táborokban kívánjuk ismertetni a család és a családias légkör létkető valóságát.

A péli földszentkereszt központi nyári táborokon kívül idén is lesz sok helyi tábor (lásd a 24. oldalon!), hogy a család évében szalézi berkekben senki se maradjon az unalomtól anyátlan, kedvetlenségtől barátságtalan. Várunk minden fiatalot a SZALIM rendezvényeire, friss információkért pedig látogassátok honlapunkat!

Don Bosco Veletek!

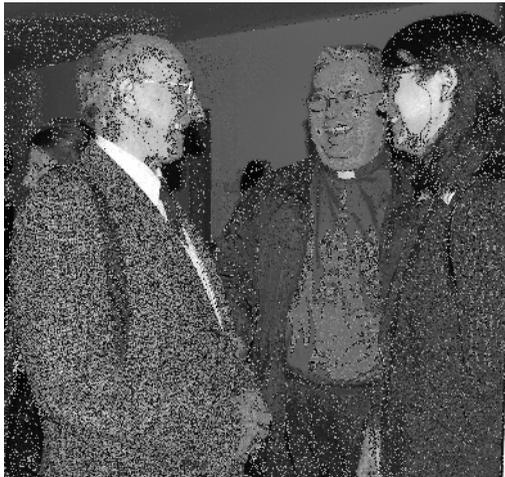
*Andrásfalvy János atya
ifjúságpasztorációs megbízott*

A szalézi munkatársak öntudat- és hivatáserősítő találkozója

A Szalézi Munkatársak Egyesületének horvát származású szalézi megbízottja régi jó ismerősünk, barátunk. Emberségessége, kedélye, szakértelme jó ajánlólevél a szalézi világban. Még tavaly novemberben találkoztunk személyesen, akkor Stjepan atya hazánkba szóló meghívásunkat azonnal el is fogadta, február 24. és 27. között pedig tartalmas napokat töltött el velünk. Látogatásának központi része a 25-i félnapos országos munkatársi találkozó volt Budapesten, ahol közel hatvan szalézi munkatárs előadás, beszélgetés, fórum és szentmise keretében vált részesévé egy lelkesítő továbbképzésnek, sőt a szerencsésebbek és hálásabb lelkületűek egyfajta „összaléziás vérátömlesztést” is átélhettek.

A Szalézi Munkatársak Egyesületének létrehozása - minden egyéb szalézi szervezet megelőzve - Don Bosco legősibb ötlete, de a tényleges időrendi alapításokat tekintve csak a harmadik. Azóta napjainkig még 21 különböző karizmájú lelkeségi intézmény került a Szalézi Család keretébe, és további húsz irányzat vár arra, hogy aktív megvalósítója lehessen a szalézi közös küldetésnek: „Don Boscó-i módon” szentté válni, és a fiatalokat a szentségre vezetni. A meghívás mindenkinek, szerzetesnek, világi papnak és keresztyének egyaránt adott abban a felhívásban, amit Don Bosco intézett környezetéhez: „Akatok valami jót cselekedni, valami szent dolgot tenni, egy rendkívüli szent dolgot, ami Isten tetszésére való? Neveljétek az ifjúságot!” Ez a nevelés nála élet: gondolkodással (a mérlegelésnek és a helyes döntések felismerésének aktuális útja) és imádsággal megalapozott tett.

A bevezető előadást csoportbeszélgetés követte, ami a személyes ismerkedésre, örömköbánság megosztására és a téma feldolgozására nyújtott jó alkalmat. A don

Bolkovac által előre feltett kérdések a munkatársak önazonosságára kérdeztek rá: megtalálták-e az önálló szerepüket helyükön, ismerik-e az ifjúságot és aktuális problémáikat és tudnak-e erre választ adni az adott környezetben. Az előadó mind a négy csoportban személyesen igyekezett betölteni az eszmecsere animátorának szerepét. A beszélgetéseket ebéd követte, majd nyilvános fórumon osztottuk meg egymással a csoportbeszélgetés főbb következtetéseit, illetve kérdéseket tehetünk fel a római megbízott atyának. A kiemelkedő, színes találkozót ünnepi szentmise zárta.

Don Bolkovac - a nyelvi akadályok ellenére - nagy kedvvel és hosszasan vett részt szombat este az óbudai felnőtt farsangon, amely idén a családok „Én és Mi” c. témáját vállalta fel, vasárnap pedig külön is találkozott az óbudai és a mogyoródi munkatársak csoportjával. Vidám, szalézias jelenléte frissítő és gazdagító hatást gyakorolt munkatársra és rendtársra egyaránt. Köszönjük, Don Stjepan, Arrivederci!

*P. Csány Péter SDB,
munkatársi megbízott*

100 éve Indiában a szaléziak

Három pap, egy szerzetes-növendék, egy szerzetes testvér és egy aspiráns voltak az első szalézi misszionáriusok, akik 1906-ban érkeztek az indiai Thanjavurba. Száz évvel később, 2006. február 5-én, egy 24 fiatal indiai szaléziból álló csoport – papok, szerzetes-növendékek és szerzetes testvérek – nagylelkűen felajánlotta magát a rendfőnöknek, hogy a szalézi misszióért dolgozzon bárhol a világon.

A centenáriumi ünnepi szentmisét a rendfőnök szín pompás fogadtatása előzte meg, akit már a kapuban virágfüzerekkel ékesítettek fel. A szentmise helyére királyi hintón érkezett a koncelebráló püspökökkel és tartományfőnökökkel együtt. A rendfőnök letérdelt, és megcsókolta a földet, melyet számos bátor szalézi misszionárius szeretete, nehéz munkája és áldozata szentelt meg, akik száz évvel ezelőtt érkeztek Thanjavurba, a rákövetkező években pedig India más részeibe.

A hálaadó szentmisét Pascual Chávez rendfőnök mutatta be Thanjavurban, melyet találoán „a keresztény India Becchi”-jének nevezett. Az ünnepen 7500-an voltak jelen, közöttük mintegy 5000 fiatal, 500 szalézi a tartományokból, a Szalézi Család számos tagja, munkatársak és Don Bosco barátai egész Indiából. A rendfőnökkel 275 pap és három szalézi püspök koncelebrált.

Don Chávez ugyanazon a helyen mondta szentbeszédét, ahol száz évvel ezelőtt a szaléziak megkezdték tevékenységüket. Felszólította a

szaléziakat, hogy térjenek vissza karizmájuk forrásához, a missziós munkához, a szellemiséghez, és legyenek még hatékonyabbak az emberi fejlődés, az evangelizáció és a nevelés területén, találjanak új utakat a gonosz legyőzésére úgy, ahogy Don Bosco tette, aki energikusan lépett fel az akkori fiatalok nehéz és összetett helyzetének megoldása érdekében.

Az ünnepi szentmise keretében a misszionáriusok a rendfőnök kezéből átvették a missziós keresztet a dél-ázsiai tartományokból érkezett többszáz szalézi és több ezer fiatal jelenlétében. Don Francis Alencherry, a missziós ügyek rendi megbízottja bemutatta őket az egybegyűlteknek és közölte velük küldetésük helyét: Pápua Új-Guinéa, Salamon szigetek, Szudán, Magyarország, Dél-Afrika, Zambia, Etiópia és Angola. Don Joaquim D’Souza, a dél-ázsiai régió tanácsosa elmondta, hogy így módon fizetik vissza bizonyos mértékben azt az óriási adósságot, amivel az elmúlt 100 év alatt Európából és az amerikai kontinensről érkezett misszionáriusoknak tartoznak. A rendfőnök atya szerint Indiának most történelmi felelőssége visszaadni a világnak mindazt, amit másoktól kapott. Don Bosco karizmája ezen a földön a misszionáriusok bátor és önfeláldozó erőfeszítéseinek köszönhetően éledt fel és növekedett. Most Indián a sor, hogy mindent visszaadja a világnak. Felszólította az indiai szaléziakat, hogy vigyék el Don Bosco szellemiségét a világ minden tájára.

S. Misquitta Claudius SDB

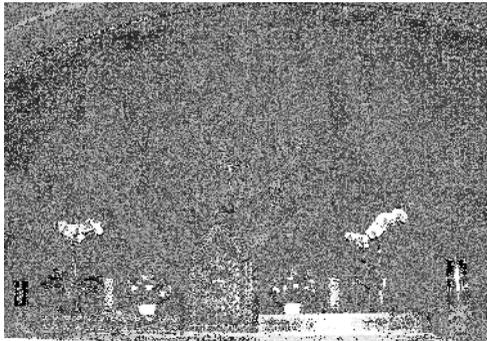
Don Bosco pedagógiája a XXI. században

Öröm és nevelés

A feltámadás szent ötven napjának vége felé járunk. Sokat mondó, hogy Don Bosco az oratórium első kis kápolnájának oltárképére a feltámadt Krisztust helyezte. Abban a korban ez igencsak szokatlan választás volt, de még ma sem gyakori, ha körülnézünk akár a modern templomokban. Sokat elárult ez a tény Don Bosco fiatalos, „tavaszi” lelkiségéről, amelynek középpontjában a feltámadás felszabadító örömhíre áll, ahogyan a Zsinat utáni egyházban is megerősödött a feltámadás középpontba állítása a korábbi korszakok néhányszor túlzóan a passiót kiemelő magatartásával szemben. Ez a lelkiségi elem azonban, mint mindig, Don Boscónál pedagógiai tényező is egyben. A keresztény öröm, amely a feltámadásból forrászik, nevelő hajtóerő.

Rögtön a sokat emlegetett ünnep pedagógiája juthat először eszünkbe ennek kapcsán. Az iskolákban, a nevelésben az ünnepet, a játékot, a vidámsággal telített programokat kimondva-kimondatlanul ma is nagyon sokszor valamiféle plusznak, és a nevelési-oktatási folyamaton kívüli tevékenységnek tekintik. Már láttuk a korábbi cikkekből, hogy Don Bosco épp ellenkezőleg, a nevelés kiemelkedő fontosságú, valóban nevelő hatással bíró részének tekinti a vidám programokat. Jól látta azt, amit a mai pszichológia is megerősít, hogy a felszabadultság, a közösségiség különleges pillanatai ezek, amelyek kiváló alkalmat nyújtanak a személyiség fejlődéséhez, az értékek közvetítéséhez, a kényszer érzete nélkül. Szemben egyfajta ma is elevenen élő iskola- és pedagógiaszemlélettel, amelyben például az iskolai nevelés inkább a kényszerű kötelesség világát jelenti, a Don Boscó-i gondolatban, gyakorlatban a nevelés-oktatás és öröm szorosan összekapcsolódik.

Szinte közhelyszerűen (és oktatáspolitikai

A feltámadt Krisztus - a Pinardi-kápolna oltárképe.

ideológiákat is gyártva) emlegetik manapság, hogy a múlt század végén, e század elején kibontakozó ún. reformpedagógiák kérdőjelezik, bontják meg az iskolai nevelés túlságosan szigorú, kényszeren, külső szabályozáson alapuló szemléletét, rendszerét. Erre épül a mai szlogen is, hogy a gyerek érezze jól magát az iskolában. Ez részben így van, de mindeközben gyakran elfeledkezünk arról, hogy megvannak ennek a reformpedagógiai kibontakozásnak az előzményei. Már a 14–15. század fordulóján Vittorino da Feltre Vidámság Házában hasonló, vidám pedagógiai légkört valósított meg. Ott van azután az oratóriumok nagy hagyománya Néri Szent Fülöptől kezdődően, amelyből Don Bosco is merít, s végül természetesen maga Don Bosco, aki a keresztény pedagógiában a legkiemelkedőbb képviselője az öröm pedagógiájának. A reformpedagógiák érdeme tehát nem valamiféle új dolog feltalálása, hanem annak inkább szélesebb körben való felmutatása. Emellett egyes reformpedagógiák szemlélete eltér a keresztény szempontból teljesebbnek tekinthető emberképtől. A fent említett keresztény nevelők számára ugyanis a vidámság, az öröm nem pusztán egy természetes hajtóerő, hanem tanulható és tanulandó alapmagatar-

tás, élethez és világhoz való viszony, sőt természetfeletti valóság.

Don Bosco számára rendkívül fontos, akár csak a reformpedagógiákban, hogy hagyjuk a gyereket játszani, kibontakozni, igyekezzünk megszerettetni velük a kötelességeiket (manapság azt mondanánk: motiváljunk jól), vegyük figyelembe a fokozatosság elvét stb. Például azt javasolja, hogy az imádság legyen rövid, a gyerekek számára kedves, nekik való, és így szeretessük azt meg. Ennél azonban mélyebbre megy Don Bosco. A vidámság nála az Istennel való béke szinonimája, és ez hiányzik a reformpedagógiákból. A vidámság a lélek nyugalmát is jelenti, amelyért azonban meg kell küzdeni. A küzdelem, az erőfeszítés tehát nem tűnik el pedagógiájából, sőt joggal szokták nevelését a kötelesség pedagógiájának is nevezni. Don Bosco kiválóan összhangba tudta hozni a kötelességek és az öröm pedagógiáját. Abban hitt, hogy igazi keresztény öröm nincs erőfeszítés nélkül, sőt a küzdelemből fakad; ugyanakkor, hogy a nehéz kötelességeket megtanulhatjuk vidámságban, örömben hordozni a feltámadás, a feltámadt Krisztus erejében. Nem pusztán emberi felszabadultságról van tehát szó, hanem természetfeletti örömről, kegyelemről, amelynek befogadásához a küzdelem, az áldozat fokozatos megtanulása szükséges. Az odaadásnak, önmagunk elvesztésének evangéliumi öröme ez, amelynek megéléséhez számtalan lehetőséget kaptak a fiatalok az oratórium közösségi életében.

A Don Boscó-i pedagógia ismét kihívást jelent számunkra mind az iskolai, mind a családi nevelésünkben. Egyrészt, mert reformpedagógiák ide vagy oda, valószínűleg még mindig nem használjuk ki eléggé a vidámságban rejlő pedagógiai lehetőségeket. Don Bosco szavai és tettei ma is aktuálisak, ha a fiatalok szabad mozgásteréről, a játék vidám légköréről, a kötelességek megszerettetéséről, a fokozatosságról van szó: iskoláinkban, amelyeket inkább a szürkeség, a

közösségiség-nélküliség jellemez; családjainkban, ahol talán nem fordítunk elég időt a vidám együttlétre, vagy rosszul értelmezett szigorúsággal akarjuk megóvni, „megfogni” gyermekeinket.

Másrészt nagy kihívást jelent a vidámság, az igazi benső öröm, mint keresztényi alapmagatartás kialakítása magunkban – merthogy ez az első lépés (megkeseredett nevelő nem tud öröme nevelni) – és a fiatalokban. Az erőfeszítés, kötelesség, áldozat és öröm összekapcsolása talán minden eddiginél nehezebb egy olyan világban, ahol könnyen fogyasztható, csakis önmagunk kielégülését szolgáló örömet kínálnak fel nekünk mindenfelől. A szabadidő is fogyasztási cikké lett, melynek kialakult a maga „ipara”, s ezzel bizony sokszor nehéz fölvenni a versenyt. De Don Bosco mentalitásának megfelelően nem állunk meg a problémák felsorolásánál. Ma is hihetünk abban, hogy az igazán krisztusi, TEHÁT az igazán emberi nem a fogyasztásban van, és a fiataloknak mindennek ellenére benső, felébresztendő igénye van a közösségiségre, a másfajta, mélyebb öröme. Meg kell tehát találnunk a módját, új útjait az öröm pedagógiájának. Iskoláinkban mind a túlformalizált, hagyományos ünnepek, mind a pusztán „hagyjuk a gyerekeket ünnepelni az iskoladiszkón” magatartás tévút ebből a szempontból. Mivel úgy tűnik, az ifjúsági szabadidő kinötte magát, és a fiatalok értékrendjét egyik legerősebben befolyásoló világgá lett, nem plusz, mellékes kérdés az ünneplés, a vidámság, az öröm pedagógiája, hanem az egyik legfontosabb kihívás a mai nevelőknek, nekünk. Először persze vissza kell találnunk saját magunknak a feltámadt Krisztus kereszt általi öröméhez, például épp a nevelői odaadásban, amely által a fiatalok megérezhetik, mit jelent az öröm kegyelmét befogadni, mit jelent kétezer éve a kiáltás: Krisztus feltámadt! Valóban feltámadt! Alleluja!

P. Mészáros György SDB

„In medias res” - Il noviziato a Pinerolo nell'anno 2006 („Bele a közepébe” - Noviciátus Pinerolóban 2006-ban)

Valahogy így helyes a cím, hiszen valóban a noviciátus közepébe csöppentünk bele Gyuri atyával és lettünk részesei egy közösségnek, igaz csupán pár napra. Az élmények hatása talán két szóval írható le: „testvéri szeretet”. Valahol ez a két szó magába foglalja mindazt, amit meg kell élnünk nap mint nap a világban is.

Pinerolo, a noviciátus a saját varázslatos környezetével, kastélyával, kertjével, s főleg lelkiségével olyan világ, amelyből nem vágyunk visszatérni a szürke hétköznapokba. Körülbelül 18 noviciust számoltam össze otlétlem alatt. Reméltem, hogy mindenkiel sikerül néhány szót váltanom, ha nehezen is, hiszen küszködtem az olasz nyelvvel. Részt vettem a napi tevékenységeikben – takarítás, tanórák, játék, munka, imádság - és valóban beleélhettem magam egy kicsit a jövőmbe, ha Isten is úgy akarja, mint leendő novicius. A személyes találkozások nagyon sokat jelentettek. Részt vettem kétféle napon keresztül a noviciusok óráin is. Különösen megfogott, amit a noviciusmester, a „maestro” (Don Carlo) mondott, hogy a szaléziaknak mind „testvéreknek” kell együtt élniük. Az igazgató és a rendtárs nem két különböző szinten vannak, hanem először is testvérek. Nagyon nehéz ez, de valahol ebben rejtezik az a „testvéri szeretet”, a „szeretetteljesség”, ami nem tagol szét részekre, hanem az egységre vezet Istenben. Ez a lelkiség volt jelen minden percben ott Pinerolóban, és tette varázslatosá az ottani életet, a formálódást, a munkát, a játékot, a közös együttléteket: a szalézi élet kezdetét.

Hétfőn elmentünk meglátogatni a prenoviciusok házát Valdoccóban. Szívesen fogadtak minket, bár elég nehézkesnek tűnt az öt jelöltet összeszedni hiszen volt aki tanulmányait végezte, volt aki a barátaival volt. Beszélgettünk arról, hogy ki miért akar szalézi lenni, hogy hogyan talált erre az útra. Nem mindent értettem, de a lényegyet igen. Van aki csupán még érdeklődik, van aki idősebbként, átgondoltabb döntés eredményeként próbálkozik meg ezzel az életformával, van akit egy szalézi hívott meg. Sokszínű és nagyon különböző lehet a forrás ahonnan elindulunk. Számomra már az is biztató volt például, hogy hárman tudnak zenélni, az egyikük nagyon jól éne-

kel. Nem leszek egyedül aki szereti a zenét. Szép remények, szép vágyak, szép életutak, biztató remények, ki tudja - leendő jó szaléziak?

Fülöp Tibor

A Keresés Napja

Február 10-11-én tíz lelkes fiatal vett részt az ún. Keresés Napja programon, amely a hivatás keresésének, megtalálásának útjába igyekezett bevezetni a résztvevő fiatalokat. E másfél napra olyan fiúk kaptak meghívást (szűk körben), akik szalézi házaikhoz kapcsolódnak valamilyen módon, és gondolkodnak hivatásukról. Nem volt feltétel, sem az, hogy a résztvevőknek a szalézi hivatás iránt kell konkrétan érdeklődniük, sem az, hogy a szerzetesi utat akarják választani, viszont fontos kritérium volt a keresés vágya, a nyitottság ezekre a lehetőségekre is. A nap az imádságok, közös szentmise, a rövid impulzusokra illetve egyéni és csoportos feladatokra épülő beszélgetések által akarta segíteni a keresést. A főbb tematikus csomópontok a következők voltak: a hivatás megtalálásának, felismerésének útja, az elmélkedés gyakorlata, a különféle életállapotokhoz kapcsolódó hivatások (családos, papi, szerzetesi) és a karizmák az egyházban. A résztvevők segédanyagot is kaptak kezükbe: a „Keresők Klubjának” füzetét, amely segíti őket, hogy tovább is dolgozhassanak a programon hallottakon, megtapasztaltakon.

A fiúk jól érezték magukat, úgyhogy a Keresés Napja végén megegyezés született arról, hogy rendszeres találkozássá válik a program: a „Keresők Klubja” két-három havonta találkozik majd, mikor megoszthatjuk az eltelt idő tapasztalatait, és elmélyíthetjük a hivatáskeresés témáit. Imádkozzunk, hogy valóban megtalálják az utat, amit Isten jelölt ki számukra. Reméljük néhányukat szalézinak is hív az Úr, annál is inkább, mert többen közülük valóban komolyabb érdeklődést is mutatnak ez iránt.

M. Gy.

P. Fias István SDB (1919-2001)

5 éve meghalt, de még mindig velünk van!

1993. júniusában ismertem meg Fias atyát, aki bodonyi nyaralásából visszaérkezve, egyből a kezembe nyomta kis bőröndjét, és a noviciátusház érkezéséig alaposan kikérdezett mindenről.

Már akkor lehetett látni rajta, hogy annak ellenére, hogy idősebb atya, teli van vidámsággal, jókedvvel és sok tervvel.

Mivel a szlovén tartományból érkeztem Magyarországra, egyből rákérdezett: "Ismerted Zorkó atyát és Tkalec atyát, stb.?"

Tkalec atyáról hallottam, Zorkó atyát meg személyesen is ismertem, mert sokáig a vajdasági Muzslyán a szalézi közösség igazgatója volt (ők szlovénok). "Zorkó atya volt az, aki a kommunizmus idején csempészte át a képes Bibliát Magyarországra!"

Máris volt közös ismerősünk is.

A következő héten a novícius fiait várta Olaszországból, akik Barroero atyával látogatták meg a szalézi helyeket, és akkor érkeztek meg, amikor Fias atyával a kerti borsót fejtettük énekelgetve a fa hűsében. Ők a fiaim, mondta nagy örömmel!

És a program folytatódott.

A következő napokban a novíciusok kerékpáros kirándulásra mentek Bükre. Fias atyával busszal mentünk utánuk. Útközben viccelődtünk, találós kérdéseket tett fel, és az atya csak mesélt és mesélt egy szép helyről, ahol 29 évig volt plébános, Bodonyról! Nagyon megszerette azt a helyet, és a híveit is nagyon a szívébe zárta.

A novíciusokkal is nagy terve volt! Mondta is, a fiataloknak kell a kirándulás, a friss levegő, hogy megmaradjon a jókedv, és az öröm. Sok még a munka, helyre kell állítani azt, amit 50 év alatt tönkre tettek. Ekkor még nem értettem, miről beszélt, mert nálunk, az akkori Jugoszláviában ekkora ül-

döntések nem voltak. Nagy optimizmussal nézett a jövőbe.

Ősztől én is a noviciátusba kerültem, és már közelebről is megismerhettem a novíciusmestert.

Előadásait személyes példáival fűszerezte,

Egyszer kapott Amerikából egy levelet, és felolvasta nekünk.

Amikor még gyerek volt, és az iskolában fociztak, egy másik fiúnak nem volt sportcipője, olyan szegény volt. Így nem tudott csatlakozni a játékhoz. Fias atya adta oda neki sportcipőjét, hogy játszhasson, míg ő ezt a meccset kihagyta.

Évek teltek el, és egy felnőtt ember soha nem tudta feledni Fias atya akkori gesztusát. Évekkel később megtudta a címét, és levélben megköszönte neki, hogy ő akkor játszhatott.

Fias atya is nagy sportember volt. Novícius mesterként kihívta egy ping-pong meccsre az egyik novíciust, aki elég jó volt ebben az ágban. A srác alig tudta legyőzni az atyát. A meccs eredménye 2:1 volt a novícius számára, de mi akkor is csodáltuk mesterünket, hisz a novícius 21 éves volt, mesterünk meg 74. Büszkék voltunk rá, hogy ilyen elánnal bír.

Minden hónapban elvitt minket kirándulni. Így ismerhettük meg a környék templomait, Vas megye nevezetességeit.

Az oratóriumba járó gyerekek is nagyon szerették, mert az esti ima után a „Jó éjszakátot” mindig ő tartotta nekik is. Még akkor is, ha a gyerekek valami rosszat tettek, megtalálta velük a közös hangot. Lelki vezetőnk volt az ima útján. Nagy hangsúlyt helyezett például a rózsafüzér elimádkozására. Mindig mondta: „Mindegy, hogy szerzetesek maradtok vagy civilek lesztek, a rózsafüzért soha el ne hagyjátok!”

Amikor fiait letették az első szerzetesi fogadalmat, ő mindig tele volt örömmel. Róluk mindig elismerően beszélt. Mindenkiben értéket látott, mint egykor Don Bosco az ő fiaiban. Felkészített minket életutunkra.

Én nem maradtam meg szalézinak, de amikor meglátogattam, mindig szívélyesen fogadott. Őszintén lehetett vele elbeszélgetni mindenről, és olykor szívesen adott tanácsot is.

Amikor már nagy betegségében meglátogattam a szombathelyi kórházban, fekvő ágyán, a nagy fájdalomtól nyugtatót kapott, és álmában misézgetett, prédikált...

Egy idősebb ápolónő vezetett hozzá, és mikor megfogtam kezét, kinyitotta szemét, és elmosolyodott!

Az ápolónő megkérdezte tőle: „Atya, kicsoda ő önnek?” Ő csak annyit mondott: „Egy volt novíciusom, egy – FAINTOS- fiú! Mind faintosak voltatok, mondta!” Behunyta szemét és tovább folytatta kis mondókáját. A nővér jelzett, hogy mennem kéne! Búcsúztam tőle!

2001. március 28-án érkezett el az idő, amikor visszaadta lelkét a Teremtőnek, és hazakerkezett a mennyei otthonba.

Kedves Fias atya! Reméljük, hogy odafent örülsz nekünk annak ellenére, hogy nem mindenki lett szalézi, de vannak köztünk egyházmegyes papok és világiak is.

Tudjuk, hogy számodra az összes novícius, faintos volt, de tudjuk azt is, hogy számunkra te is faintos voltál, hisz te voltál a mi „Mesterünk”, a mi Fias atyánk!

Köszönjük ezt neked, és továbbra is vigyázz mindannyiunkra odafentről.

Köszönettel:

Fülöp Károly Szombathelyről.

Rómából megjött az engedély Sándor István szalézi segítőtestvér boldoggá avatása ügyében.

Sándor István Rákospalotán volt a Szalézi Művek egyik oszlopos tagja. Többszöri megszakítással, katonai szolgálat miatt, mint nyomdamester és nevelő dolgozott 1940 - 1948 között. A nyomdán kívül még az oratóriumban is dolgozott és az un. "kis klérus" szervezője volt. Később, a rendek feloszlátása után (1950) tovább foglalkozott a fiatalok hitoktatásával. Aki őt ebből az időből ismeri és hajlandó ismeretét közölni, kérjük jelentkezzen a boldoggá avatás magyarországi megbízottjánál: P. Szőke János szalézi atyánál!

1125 Budapest, Felső Svábhegyi u. 12

Tel.:201-0979 vagy e-mailben:ungmind@vnet.hu

„Családi” lelkigyakorlatok

Gondolatok a nagybőjti készület kapcsán

Serdülők

Hidász Kata: „A húsvét közelsége arra int mindnyájunkat, hogy megtisztulva, lélekben újjászülve készüljünk Jézus Krisztus feltámadására, aki meghalt értünk, hogy bűneinktől megváltson minket. Ebben a felkészülésben segített a március második hétvégéjén Péli-földszenterkeszten tartott lelkigyakorlat Márkus Zoltán atya vezetésével. Mint adventkor, most is a család és hivatás volt aktuális témánk.

Zoli atya egyik kérdése (a sok közül), amit ki szeretnék emelni így hangzott: „Miért vonzó - vagy nem vonzó - a megszentelt élet?” Erre az egyik kislány a csoportomból ezt válaszolta: „Vonzó, mert Istennek, Máriának és Jézusnak szenteljük az életünket!” Ezen a válaszon el lehet gondolkozni... Nagyon örülök, hogy részt vehetem ezen a lelkigyakorlaton is, mert új (lelki) erővel vághattam neki a hétköznapiaknak.”

Lengyel Bálint: „Aki nem volt ott, azt mondhatná, hogy biztos ez is pont olyan volt, mint az előzőek, hiszen a múltkor is ez volt a téma, mindent alaposan átbeszélünk. Hogyan lehetne ebből még újat kihozni?

Szerencsére a szaléziak tudják, hogyan lehet...

Ez az év a család éve a szaléziaknál. Fontos dolog, szerintem, megérdemelne több évet is, mégis az igazi fontosságára csak most kezdek rájönni. Ez a három nap sok mindent megvilágított. Minden nap tele volt mozgalmas programokkal, előadásokkal, az előadások pedig jó gondolatokkal, idézetekkel, sőt zenéekkel is.

De nem csak ezért volt jó a lelkigyakorlat. Ott volt Isten, és ezért már önmagában is megérte eljönni. Ott volt, és - szokásához híven - bőkezűen osztogatta ajándékait.”

Burgermeister Livia és Kedves Brigitta: „Nekünk legjobban Robert atya története tetszett, amiből megtudhattuk, hogy hogyan lett pap, és hogy jó dolog Istenrel "barátságban" lenni. Szeretnénk megköszönni ezt a csodálatos hétvégét Robert atyának, Béla atyának, Gábor atyának, Zoli atyának, Beatrice nővérnek és mindenkinek, aki segített a szervezésben.”

Fiatalok

Ismét hatalmas izgalommal vártam a Pélire szólító levelet. Na persze nem az a része izgalmas, hogy mikorra menjünk, meddig tart, mit vigyünk, mit ne, ezek gyakorlatilag nem változnak az évek során. Az izgalmas az időpont volt (nem jön-e közbe valami halaszthatatlan program), és a szervezők. Ki is tartja a lelkigyakorlatot, megint Anna nővér jön-e velünk, és persze a lelkigyakorlat témáját meghatározó legfelső mondat, Chávez atya jelmondata az idei évre. Már a levél is hatalmas meglepetést tartogatott. Várunk: János atya, Robi atya, Koblenz Attila... Várjunk csak... csak nem Attila bá' is itt lesz? (Aki nem tudná lelkesedésem hirtelen okát: Az albertyfalvai Don Bosco iskolában ő volt mindenki kedvenc biosz tanára, aktivizálódtak is az Alfások rendszeren).

A lelkigyakorlat témáját a rendfőnök atya jelmondata adta, a családról volt tehát szó. Kissé vegyes érzelmekkel indultam útnak, mivel sajnos a családról elég rossz tapasztalataim vannak. Persze azért akad számos jó is. Majd meglátjuk – gondoltam. Nem kellett csalódnom. Már a bemutatkozás is a család jegyében telt, párokban beszélgettünk, majd egymást kellett bemutatni, főleg a család szempontjából, hogy ti. a másik milyen családot szeretne, milyen családot NEM szeretne, mit szeret a családjában, mit nem szeret egy családban, stb... Ezek után János atya aludni küldött minket, hogy másnap frissen és kipihenően vehessünk részt a programon. Persze mindenki elképzelheti, hogy mennyire aludtunk, amikor új embereket kellett megismerni, régi ismerősöktől megkérdezni, hogy mi történt velük azóta mióta utoljára találkoztak (hát hol máshol, mint) Pélin. Másnap János atya gondolatébresztő előadása után (a család mint szeretetközösség, valamint az élet védelme) kiscsoportokat formáltunk és közösen beszélgettünk a családról szerzett tapasztalatainkról. Nem maradhatott ki az ebéd utáni programbörze sem, ahol rengeteg alternatív lehetőség közül választhatott az ember fia/lánya. Volt ott pl. foci, kirándulás, sétáló rózsafüzérmondás, beszélgetés, de aki nem fogadta meg János atya tanácsát az előző éjszaka, az akár aludhatott is. Aztán megérkezett Attila bá' , és elmondta a

családdal kapcsolatos gondolatait, mint család-apa. Ahogyan János atya mondta „ne az legyen, hogy ők itt mint szerzetesek elmondják a gondolataikat”. És ahogy azt megszokhattuk, mindig van valami újdonság. Most például az, hogy nagyon „dizájnos” ppt-s bemutatókat láthatunk az előadásokon, így azok nem a kápolnában voltak, hanem a konferenciateremben. Persze azért a kápolnát sem hagytuk árválkodni... reggeli ima, ebéd előtti mise, szentségimádás színesítette a programot, és aki oda betért a nap bármely szakában azt „érdefeszítő csönd”, és az Úr jelenléte fogadta. És persze a nagybőjti lelkigyakorlatok csúcspontja: a keresztút. Igaz ezúttal nem másztuk meg az Öregkövet, de Anna nővér külön ez alkalomra összeállította a „Család Keresztútját”, ami bár eltért a megszokottól, mégis hatalmas élmény volt. A hazautazáskor pedig mindenkinek az volt a véleménye, hogy el tudnánk itt tölteni még egy hetet. Persze. Inkább, mint zh-kat írogatni. De Péli-földszentkereszt olyan hely, ahová szívesen térek vissza újra és újra, mert mindig kapok valami pluszt, valami lelki töltetet.

Köszönjük a szervezőknek, és már várjuk az adventet.

Bojtos Judit

Felnőttek

Rendszeresen olvashatjuk a serdülők és fiatalok lelkendező beszámolóit a Szalézi Értesítő hasábjain az adventi és nagybőjti lelki napokról, és ha őszinték vagyunk önmagunkkal szemben, be kell vallanunk, hogy nagyon irigyeljük ilyenkor őket. Ha a szülő néha - mint „fuvaros” - elkíséri na-

gyobbacska csemetéjét, nem a gyerektől búcsúzik el nehezen, hisz az szinte azonnal barátokra talál, és eltűnik a szeme elől, hanem attól a „csodaváró” hangulattól szakad el fájó szívvel, ami itt fogadja, hisz felnőttként is megéri a Szentkeresztben uralkodó szeretetteljes, családias légkör. Volt már rá példa, hogy néhány „túlkoros” nem tudott ellenállni a kísértésnek, és beült a fiatalok közé, de bizonyára nagyon hamar rájött, hogy ez nem volt túl jó ötlet. Ilyenkor nem nekik készülnek az előadások, nem hozzájuk szólnak a prédikációk, nem az ő problémáik megoldásait kutatják.

Március utolsó péntekjén viszont bennünket, felnőtteket vártak. A hangulat ugyanolyan meghitt volt, Ábrahám Béla atya csak nekünk szentelte idejét, a mi szintünkön, a mi nyelvünkön, a mi problémáinkról szólt, a mi hitbeli növekedésünket segítette. A lelkigyakorlat előadásai a „szerepet és határozottság hangján” szólaltak meg, elsősorban a család és a nevelés, növekedés témái köré csoportosítva a mondanivalót, ráadásként megajándékozva bennünket egy kis hazavihető szellemi „hamuban sült pogácsával” is. A hangulat most is hamisítatlanul szalézi volt. Ehhez Béla atya mosolycalogató szókimondásán kívül nagyban hozzájárult Géza testvér éneke és gitárjátéka (és persze páratlanul kedves személye). Megosztottuk egymással tapasztalatainkat a csoportbeszélgetések alatt, a szombati „utak” alkalmával pedig - amikor Béla atya kettesével indított útra bennünket a szentkereszti estébe - jóleső beszélgetésbe merülve szinte testvérei lettünk egymásnak. És a hab a tortán: vasárnap a szentmisén Havasi tartományfőnök atya csak nekünk prédikált!

Kíváncsian érkeztünk Péli-földszentkeresztre március utolsó estéjén a szaléziakhoz lelkigyakorlatra közel 40-en - felnőttek. Volt köztünk házasságra készülő fiatal és ifjú házaspár, mint középkorú és nagyszülő, gyermekáldást váró házaspár, tanár, nevelő, pályakezdő és nyugdíjas, magányos és érdeklődő. Mindannyian azért jöttünk, hogy valamit kapjunk, és meg vagyok győződve róla, hogy senki sem tért haza üres kézzel. Hálás köszönet Béla atyának, hogy nekünk (erre méltatlan felnőtteknek) is jutottat valamit a szalézi lelkiségből, a szentkereszti „lelkiélményes” hangulattól, hogy mi is részesei lehettünk egy kis időre a szalézi csodának. Egyben legyen kérés az a gondolat, amit együttesen fogalmaztunk meg: „Adventben is jönnénk!”

Lengyel Erzsébet

Hírek a szalézi világból

Ausztria - Az osztrák Bundesliga és a "Jugend Eine Welt" nevű szervezet összefogása az utcagyerekekért - A bécsi SK Rapid Wien labdarúgócsapat az osztrák nemzeti bajnokság csapatai közül elsőként támogatja Jugend Eine Welt nevű szalézi civil szervezet "Labdarúgással a kallódó gyermekekért" elnevezésű kampányát. Ez a szervezet világszerte segíti a szaléziakat és a Segítő Szűz Mária Leányait. A projekt része, hogy az osztrák Bundesligában szereplő klubcsapatokat próbálják megnyerni szponzornak, hogy támogassák azokat a labdarúgó iskolákat, ahová zömében utcagyerekek járnak, és esélyt adjanak nekik az utcai életből való kitörésre. Március 5-én az FK Austria Wien és SK Rapid Wien mérkőzésen az utóbbi csapat sportigazgatója, Peter Schöttel hirdetés felület biztosított a stadionban a kedvezményezésnek, valamint a helyi rádióban is reklámozza a projektet. (ANS - Bécs)

A szaléziak keralai jelenlétének 50. évfordulója - Mindössze 20 rúpiával a zsebében érkezett Pachalamba, Vaduthalába egy esős napon, 1956. júniusában, don Guezounál még volt két esernyő is: egy magának, egy segítőinek, don Varghese Menacherrynek és don Louisnak, de az egyiket még aznap el is lopták. Ilyen volt a szaléziak első napja Vaduthalában, a dél-indiai Kerala államban. Ebben az évben ünneplik a szaléziak keralai letelepedésének 50. évfordulóját. Keralában a szalézi mű bölcsője egy ifjúsági központ volt, amely akkor is és most is a helyiek tulajdona, és ők látogatják. Később a szaléziak szakiskolát, középiskolát, elemi iskolákat, integrált ifjúsági

fejlesztő központot is létrehoztak és egy plébániát a thattazhami Miasszonyunk tiszteletére. Az ötvenéves évforduló tiszteletére az intézmény arra vállalkozik, hogy lakhatási lehetőséget biztosít 50 rászoruló család részére, ösztöndíj-programokat indít el, programokat, kulturális eseményeket szervezzen az ifjúság számára, stb. A jubileumi év megnyitója nagyon mély élményt jelentett a nagy számban résztvevő fiatalok és idősek számára egyaránt. Azt kérték, hogy don Guezou áldja meg őket, és hogy szóljon hozzájuk. Ünnepi beszédében don Guezou emlékeztette a jelenlévőket arra: soha nem szabad megfélemedezniük arról, hogy milyen fontos, hogy segítséget tudjanak nyújtani a szegényeknek és a szükséget szenvedőknek. Az ünnepségen résztvevő különböző egyházi és politikai vezetők méltatták azt az értékes munkát, amelyet a szaléziak végeztek, nemcsak Vaduthalában, Kochiban, hanem egész Kerala államban. (ANS - Vaduthala)

Olaszország - Don Bosco futás: verseny és ünnep - Február 26-án rendezték meg az első "Sesto San Giovanni Bosco Run" nevű nem versenyre épülő sporteseményt a Rondinella Oratórium szervezésében, a Sesto San Giovanni helyi önkormányzat támogatásával. Az eseményen kétszázötvenen vettek részt, fiatalok, gyerekek és felnőttek egyaránt. A táv 4 km volt, amelyet négy körben kellett lefutni, az oratórium körüli utcákban. Néhányan végig futottak, mások megelégedtek a sétával, vagy "levágtak pár utcasarkot". A végén mindenki érmet és egy kis harapnivalót kapott. Olyan nagyvonalú ünnepség volt, amelyen mindenki, kicsi és nagy, sportosabb és kevésbé mozgékony egyaránt jól érezte magát, egy olyan délután, amely a Don Bosco által sugárzott, felejthetetlen életörömet tükrözte. Az eredetileg január végére tervezett rendezvény voltaképpen egy "kései" Don Bosco-ünnep volt, amelyet az időjárás viszontagságai miatt kellett későbbre halasztani. A szaléziak, akik sokat tesznek Sesto San Giovanni városáért, különösen a fiatalokért és a gyerekekért, egy szalézi iskolával, két szalézi plébániával és egy oratóriummal képviselik alapítójuk lelkiiségét. (ANS - Sesto San Giovanni)

Szlovákia - A diákok színpadra viszik Illés prófétát - Don Bosco ünnepén a szlovákiai Sasvár szalézi iskolájának húsz középiskolás diákja egy Illés próféta életéről szóló előadást hozott létre. A nagyhatású darab, amelyet a közeli plébániáról érkezők is megtekintettek, nagy sikert és tetszést aratott. A fiatal művészek most indulnak első turnéjukra. Az eddigi két ismétlés után további négy előadásra készülnek. Sasváron a szaléziaknak plébániájuk van, ami nemzeti kegyhely, valamint egy középiskolát 104 fős kollégiummal és egy oratóriumot működtetnek. (ANS - Sasvár)

Vatikán - Lássátok meg benne, kedves fiatalok, a szentség és az élet hiteles tanítóját - XVI. Benedek szokásos szerdai audienciáján a VI. Pál-teremben megemlékezett Don Boscóról, egy nappal ünnepnapja után: "Végezetül hozzátok szólok, fiatalok, betegek és ifjú házások. Tegnap ünnepeltük Don Boscónak, a szentnek és nevelőnek az emléknapiját. Lássátok meg benne, kedves fiatalok, a szentség és az élet hiteles tanítóját. Ti, kedves betegek, lelki élményeitekből kifolyólag tanuljatok meg minden körülmények között bízni a megfeszített Krisztusban! És ti, kedves fiatal házások, kérjétek Don Bosco közbenjárását, hogy segítsen benneteket házastársi hivatásokat nagylelkűen teljesíteni." A pápa a vasárnapi Úrangyalában is megemlékezett Don Boscót. (ANS - Vatikánváros)

Marokkó - Don Bosco tanulmányi nap muszlim tanárok számára - A február 11-én tartott tanulmányi napon 75 tanár vett részt, majdnem mindannyian a marokkói Kénitra négy katolikus iskolájából, tizen pedig casablancai és mohammediai iskolákból érkeztek. A tanulmányi nap témája a "Don Bosco nevelési módszerének alapjai" címet viselte. A kurzus vezetője don Olivier Robin SDB, aki Lyonból érkezett erre az alkalomra. A bemutatott iskolák között volt a Don Bosco Általános Iskola és egy műszaki iskola, két kénitrai szalézi iskola. Ezek az iskolák a vallások közötti párbeszéd kézzelfogható példái, amelyekben valamennyi tanuló muszlim, és a 44 pedagógus között is csak két keresztény van. Don Cristobal López, a marokkói szalézi ház igazgatója a tanárok kurzuson való részvételéről beszélve a következőket mondta: "Azt kívánom, hogy bárcsak szerte a világban a szalézi iskolák-

ban tevékenykedő minden tanár ilyen lelkes híve lenne Don Boscónak és az ő megelőző módszerének. Jó volna, ha minden szalézi olyan komolyan reflektálna, ahogy ezek a muszlim pedagógusok, miközben versről-versre, a nevelésre vonatkoztatva tanulmányozták a talentumokról szóló példázatot." A résztvevők elismerésük és hálájuk jeléül don Olivier Robinnak az ECAM (Enseignement Catholique au Maroc) által készített és kiadott "A mi nevelési projektünk" című könyv egy példányát adták ajándékba. Ez az a könyv, amelyet a rabati egyházmegye katolikus iskoláiban dolgozó keresztény és muszlim tanárok együtt készítettek. (ANS - Kénitra)

Lengyelország - „Éneken a lélek” - kórustalálkozó Kielceben - Uniós program keretében egy-egy tíztagú lengyel, litván, olasz és magyar kórus vett rész április 17-27. között azon a találkozóon, melyen a résztvevők megtanulták egymás énekeit, megismerték egymás kultúráját, országát és olyan baráti kapcsolatokat építettek ki, melyek áthidalják a határokat és a nyelvi nehézségeket. A találkozó végén hangversenyt adtak, felléptek a helyi rádióban és közös CD is készült. A projektben a nyergesújfalui Szalézi-Irinyi Középsiskola tíz tanulója vett részt P. Kukuczka Robert vezetésével.

Hírek a magyar tartományból

Hazai híreinket olvasva tapasztalhatják, milyen dinamikus és változatos munka folyik a magyar szalézi házakban, intézményekben, munkatársi csoportokban. Sajnos lapunk terjedelmét nem növelhetjük korlátlanul, és ezért - bármennyire is szeretnénk - nem tudunk minden beérkezett írást és képet közölni.

Szalézi - SZALIM - focikupa 2006

Február 18-án, szombaton a SZALIM (Szalézi Ifjúsági Mozgalom) szervezésében Fernando Caló Focikupát rendeztünk Nyergesújfalun, a Szalézi-Irinyi Középiskola tornatermében. A focitorna mottója Fernando, portugál szalézi növendék utolsó mondata volt: „A mennyországban is fociznak, ugye?!”

A csapatok: Barcikai Don Bosco 1., Szalézi Calcio Óbuda, Salesianum FC, Szalézi-Irinyi FC, Barcikai Don Bosco 2. voltak. Minden csapat a megnyitó felszólításának megfelelően küzdött, de egyben játszott is. A megnyitóban utalás hangzott el nemzetünk büszkeségére az Aranycsapatra is, és mit ad Isten: az első mérkőzés eredménye éppen 6:3 volt (Szalézi-Irinyi FC, Barcikai Don Bosco 2.). A tea és süti szépen fogyott, ahogyan gyűltek a gólok. A komoly küzdelem mellett gombaság, kiállítás alig akadt. A Don Bosco Iskolából, Kazinbarcikáról jöttek a legtávolabbról (éjfél felé értek Péliföldszentkeresztre), ők hozták a legtöbb áldozatot, de nem panaszkodhattak: övük lett mindkét fődíj. A vándorkupát a Barcikai Don Bosco 1. nyerte el, a fair play díjat pedig a Barcikai Don Bosco 2. A döntő ádáz küzdelmében a nyertes csapat a Salesianum FC-vel csapott össze, és hosszú időn át 2:2 volt az eredmény. Az utolsó percekben azonban két szép góllal eldőlt a kupa sorsa. Remélem, jövőre is megrendezzük ezt a kupát. Akkor talán egy fiatalabb korosztály számára is lesz lehetőség egy másik kupára?

P. Andrásfalvy János SDB

Albertfalva, munkatársi csoport - Újsághír lettünk Udvarhelyen

„Örömteli Miklós-napi ajándékban részesültek az árvízkárosult falvak óvodás és iskolás gyermekei. Jelentős mennyiségű édességet, finomságot gyűjtött erre az alkalomra az albertfalvi Don Bosco Római Katolikus Általános Iskola és Napköziotthonos Óvoda közössége.”

Mi is áldomodunk, és hisszük, hogy Don Bosco segít az álmok megvalósulásában. Az éve elején

elhatároztuk, hogy kapcsolatot keresünk az erdélyi gyerekekkel. Jobbnál jobb ötletek születtek, de a konkrét lépések, az elindulás várattott magára. A Katalin bál után viszont váratlanul felgyorsultak a dolgok. A pénteki napon rendezett jótékony célú bálon sok-sok édesség, csemege összegyűlt, de nem tudtuk, kihez, mikor, és hogyan jut el.

Vasárnap a templomban Budai Ilona magyarörök-ség díjas népdalénekesünk, és Miskolczi Katalin orgonaművész rendezett jótékonyági koncertet. Örömmel fogadták a felajánlott sok édességet. A következő héten, éppen Mikulás napján a szentléleki, malomfalvi, bogárfalvi székely gyerekek már a mi ajándékainknak örülhettek.

Elindult a levelezés, osztályok, és gyerekek között. Reméljük nyáron az iskolai táborokban sok erdélyi vendégünk lesz. Természetesen minket is szeretettel várnak.

A nagybőjti idő reggeli, iskolai elmélkedéseit elküldtük, így reméljük, hogy az ima szálai is összekötnének minket.

Ezúton szeretnénk egy kis reklámmal nyári programként, csábítani minden szalézi családtagot erre a gyönyörű vidékre, e kedves vendégváró barátainkhoz. Tusnádfürdőhöz, a Szent Anna tóhoz nagyon közeli kis falvak, akár több napos kézműves táborokba is örömmel várnak mindenkit.

Szállásban, szervezésben segít:

Juhász Lili, Lázárfalva Fő u.229. tel/fax 0040-266334-355; mobil:0040-721683-528.

Segíts Don Bosco hogy mindig legyenek álmaink, és egy-kettő meg is valósulhasson!

Benczurné Quirico Monika, szalézi munkatárs

Kazinbarcikai Don Bosco Szaiskola - Szalagavató

2006. február 17-én méltó környezetben, immáron második alkalommal, a város életébe való integrálódás jegyében, a művelődési ház dísztermében tüzték fel a szalagokat a kazinbarcikai Don Bosco Iskola végzős diákjaira.

P. Csány Péter SDB atya, az iskola lelki vezetője celebrálta az igeliturgiát. Elmondta, hogy évek óta lelki vezetője a diákoknak és figyelemmel kíséri,

segíti őket. Az igeliturgia végén áldását adta életükre, majd megáldotta a szalagokat.

A végzősök nevében Lakatos Ágnes fejezte ki háliját a szülőknek, a szaléziaknak, az iskola minden dolgozójának, akik hozzájárultak ahhoz, hogy emelt fővel ünnepeljenek.

Lux Ambrus igazgató úr többek között kiemelte, hogy a szalag feltüzése a felnőtté válásnak egyik jelképes állomását jelenti. Mit tettünk jól eddig, és mit kell másképp a jövőben. Egyfajta megálló, ami számadást kér tőlünk, tanároktól és diákoktól egyaránt, hogy megkérdezzük magunktól: hogyan tovább. Adamis Annát idézve kérte az osztályfőnököket, hogy tüzzék fel a szalagokat a végzős diákokra, jelezvén: „arra születettetek, hogy nem vagytok hiába.”

A szalagavató a végzős diákok műsorával folytatódott. A tanulók érdeklődési körüknek megfelelően egyrészt modern táncokat adtak elő, másrészt olyan verseket szavaltak, amelyek róluk, ill. a szeretteikkel való kapcsolatukról vagy annak hiányáról szóltak.

Miután több diáknknak nem adatik meg az otthoni bensőséges ünnepelés, a műsort családias hangulatú állófogadás követte, felejthetetlen nap-pa téve szalagavatójukat.

Szuromi Béláné

Tantestületi kirándulás

Március közepén kazinbarcikai iskolánk tantes-tülete ellátogatott Péliföldszentkeresztre azzal a céllal, hogy minden kollégám megismerhesse a magyar szalézi tartomány szívét, lelki központját. Az ismerkedést a nyergesi középiskolával kezdtük, ahol közvetlenül és külön projektoros bemutatón keresztül ismerkedhettünk meg az iskola életével. Úgy gondolom, hasznosak az ilyen jellegű tapasztalatszereseket, kapcsolattartást szolgáló látogatások. Reméljük, hogy mi is mielőbb vendégül láthatjuk kedves házigazda kollégáinkat!

Béla atya nemcsak a szaléziak péliföldi történetéről mesélt, hanem folytatta idei előadás-sorozatát, amelynek keretében a szalézi pedagógiát, a gyerekekkel való foglalkozás lelkiségét hozta közelebb számunkra, különösen azon munkatársaimnak, akik nem állnak szorosabb kapcsolatban a hittel. Ahogy egyikük összegezte az elhangzottakat, idézve Jelenits István piarista atya gondolatát.: „Van értelme felkelni!”

Vacsora után a torinói útról jómagam tartottam képes beszámolót annak érdekében, hogy átadjak valamit az élményekből, amikben akkor részesülhettem.

A sár ellenére valóban igazi lelki élmény volt a

nagyon hangulatosra és szépre sikeredett esti, gyertyafényes kerestút. Késő este még volt alkalmunk egy kicsit kötetlenül együtt lenni, játszani, amire a pergő hétköznapiokban nagyon kevés idő jut.

Külön ajándék volt számunkra, hogy második nap tartományfőnök atya és Koblenz Attila, szalézi pedagógiai igazgató is csatlakozott hozzánk, teljessé téve a szaléziass együttgondolkodást. Lelki épülésünket zavartalanná tette a kedves, családias hangulatú, kifogástalan minőségű vendéglátás.

A két nap valóban hozzájárult ahhoz, hogy lelki, mentális értelemben feltöltődve térjünk haza.

Köszönetet házigazdáinknak!

Lux Ambrus, igazgató

Nyergesújfalu, Szalézi-Irinyi Középis-kola - Hitelesen

A kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából az iskola vendége volt február 23-án Menczer Gusztáv, a Szovjetunióban Volt Magyar Politikai Rabok és Kényszermunkások Szervezetének elnöke (aki egykor maga is itt volt diák, ezért szívesen tett eleget a meghívásnak, hogy előadást tartson), március 29-én pedig Olofsson Placid atya beszélt a gyerekeknek a Gulágon töltött évekről.

Az iskola nevelési igazgató-helyettese, Andrásfalvy János szalézi atya elmondta: kiemelten fontosnak tartja, hogy a diákok megismerjék történelmünknek ez az árnyékos oldalát is, melyről igen hiányosak az ismereteik. Kiváltképpen a személyes találkozásokat tartja értékesnek, melyek során a diákok olyan hiteles egyéniségeket hallgathatnak meg, akiknek áldozatos élete, erkölcsi tartása, helytállása a számunkra elképzelhetetlen körülmények között és erős hite példaként szolgálhat számukra.

Lengyel Erzsébet

Pedagógiai konferencia Péliföldszentkereszten

- Idén március 11-én nem szokványosan, az iskola falai között tartottuk pedagógiai konferenciánkat, hanem a szép, csendes Szentkereszten.

Közös ima után János atya „A Don Boscó-i nagy kaland” címmel diáképes előadást tartott. Képzletben végigjártuk azokat a helyeket, ahol Bosco János gyermekként, ifjúként, majd felnőttként tevékenykedett. Életútja követendő példaként áll előttünk.

Béla atya Don Bosco megelőző nevelési módsze-

réről beszélt. Konkrét eseteket említett, hogy milyen módon lehet a tanulókat szóra bírni, hogy problémáikról merjenek beszélni. A szeretetteljes, türelmes pedagógus közel tud kerülni tanítványaihoz. A példamutatás és következetesség fontos részei minden tanárnak.

Csoportokat alkotva beszélgettünk a tanulságokról, észrevételekről. Témánk a közösségformálás osztályban és iskolai szinten és a közös gondolkodás a szabadidő hasznos eltöltéséről. Sokoldalú lehetőséget nyújt az oratórium, tehát folytatni kell, bővítve tevékenységi formáit pedagógus kollégák bevonásával.

Ebédszünet után diaképek segítségével élménybeszámolót tartottunk a torinói szakmai kirándulásról, melyen iskolánk igazgatója és helyettesek vettek részt. Don Bosco életútját végigjárva, feltöltődve, sok élménnyel és ötlettel gazdagodva meggyőződöttünk arról, hogy jó úton járunk a nevelés terén.

Kiss István igazgató elénk vetítette a jövőt: ismertette a felvételi rendszert és beszélt az új lehetőségekről, majd aktuális témák következtek: a NYÚSZI – napok feladatai, közös örömeink és gondjaink, befejezésül pedig záróima a kápolnában.

Nagyon értékes és minden szempontból hasznos nap volt. Közeledtek az álláspontok, és elvárásaink is egységesebbek lettek a tanulók felé. Az egész tantestület erősödött és lendületet kapott a további munkához.

Pintér Gáborné, igazgató-helyettes

Balassagyarmat -

A bérmálkozók bemutatása

Örvendetes eseménynek lehettünk tanúi a Szalézi templomban nagybőjt 4. vasárnapján. Azokat a fiatalokat, akik 2007. őszen kapják meg a Szent-

lélek hét ajándékát, a bérmálási felkészülés során most hivatalosan is bemutattuk az egész egyházközség előtt. A Magyar Katolikus Püspöki Kar előírta számukra a mintegy két éves felkészülési időt, melyet nálunk mintegy huszonnyolc fiatal kezdett el. Időközben lemorzsolódtak azok, akik elsőáldozásuk óta nem jártak rendszeresen hittanóra és szentmisére, vagy megijedtek a két éves felkészüléstől és szüleik pánikszerűen átmenékitettek másik plébániára, hogy gyorsan „lebérmálkozzanak”. Pedig a Felnőttek Katekumenátusa szerint „...a katekumenek lelkipásztori felkészítését úgy kell megvalósítani, hogy megtérésük maradóan legyen, és hitük növekedjen. Ha szükséges, ez több évig is tarthat.” Ezt a több évet a mai fiatalok nehezen tudják kivárni.

A katekumenátus útját egyrészt a keresztleetlen felnőttek és fiatalok járják végig, másrészt azok a bérmálásra készülők, akik részesültek már hitoktatásban. E szertartásban a tizenöt fiatal ígéretet tett arra, hogy Krisztus vezetésével rálépjenek a hit útjára, a kezesek, illetve a leendő bérmászülők és katekéták pedig a bérmálandók homlokát megjelölték kis kereszttel, kifejezve, hogy elkötelezték magukat Krisztus követésére. E szertartás keretében kapták meg a bérmálkozók az Egyháztól a Szentírást.

Hittantanulmányaik és a keresztény életben való személyes tapasztalatuk során egyre jobban megismerték Jézus Krisztust és katolikus Anyaszentegyházat. A környezetükben élő jóbarátok, családtagok, keresztény testvérek és kezesek jópéldája pedig megerősíti őket abbéli döntésükben, hogy a bérmálásban újra igent mondjanak majd Jézus Krisztusra.

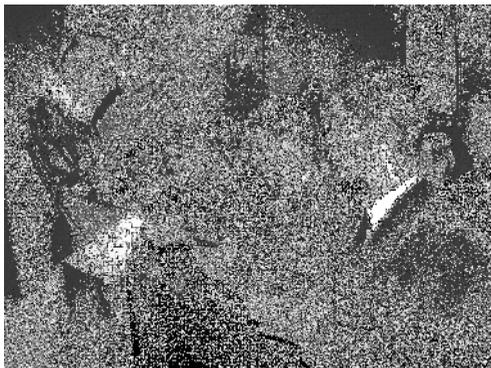
P. Hartai Gábor SDB

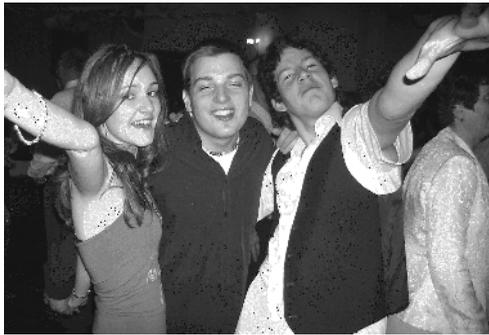
Szombathely - Farsangi bál

Február 24-én lezártuk a farsangot egy fergeteges bállal. Mint szereplő és mint vendég is jól éreztem magam.

A vendégek 18 óra körül megérkeztek, és a szereplők lázas izgalomban égtek, hogy a műsor - amin annyit dolgoztak (dolgoztunk) - jól sikerüljön. A horvát nemzetiségű Gyöngyvirág Énekkar kellemes hangulatot csinált, Nagy János és partnere pedig báli hangulatot teremtett. Lehettünk kb. 160-an, és szerencsére a műsorszámok is sikert arattak a közönség sorai között.

Miután a műsor lezárult ünnepélyes pohárkö-

szöntővel elkezdődött a mulatozás.

A fiatalok és az idősebbek is táncra perdültek. Külön ki kell emelnem Zoli atya és Pupp Ádám (ministráns) különleges tánctehetségét. A hangulat a tetőfokára hágott 10 és 11 óra körül. Mindenki úgy belendült a twist, kacsatánc és vonatozás élményébe, hogy az embereket le sem lehetett robbantani a táncparketről. Pedig muszáj volt pihenőt tartani, mert kezdődött a tombola. Rengeteg ajándékot lehetett nyerni kisebb-nagyobb szerencsével. Voltak, akik semmit sem nyertek, de voltak, akik három ajándék boldog tulajdonosai lehetett. Ezek után folytatódott a vigadalom.

Kőhalmi Eszter

Foci hóban-fagyban

Február elején összegyűlt a két rettenthetetlen focicsapat, akik a jeges pályán is vállalkoztak a játéokra, és bátran helyt is álltak.

A sorokmajori „vendéglátók” meleg teával és forralt borral kínálták a didergő focistákat, és a lelkes szurkoló közönséget. A hideg idő ellenére a játékosok gyorsan félmelegedtek az izgalmas meccseken. Az idősek is jól érezték magukat. A tűz mellett áldogálva jókat beszélgettek. A város más pontjairól is érkeztek résztvevők. Két és fél órán át tartott a nagy rangadó. Jó néhány kapus baki is belefért a csúszós talaj miatt ...

A gólok nem voltak szépségdíjasak, de mi jókat neveltünk magunkban. Várjuk a folytatást.

Süimegi Tamás

Hírek az óbudai ház életéből

Misszionáriusaink már egyre többet és jobban beszélnek magyarul. Simon atya hétköznapi szentmisét is vállalt, és mindnyájan igyekeznek immár magyarul beszélgetve kapcsolatot teremteni fiataljainkkal, a családokkal. A tanulás mellett

egyre intenzívebben bekapcsolódnak házuk pasztorális életébe. Ferenc atya segíteni fog az itteni vietnámi katolikus közösségnek is, akiknek hosszú évek óta nincs lelkipásztoruk.

A szent negyven nap megkezdése előtt farsanggal köszöntünk el a téltől (bár még jó ideig kísértett). A fiatalok és családok farsangjának jó hangulatát azóta is minden résztvevő emlegeti, különösen az ötletes jelmezeket, a vidám-vicces vetélkedőt és a szalézi közösség Mézga-család jelenetét. A gyerekek farsangjának pedig kétségtelenül a meghívott indiai mágusunk megjelenése jelentette a fénypontját (a „mágus” persze nem volt más, mint a bűvészkedni is kiválóan tudó, indiai Simon atya).

A szent negyven nap során a megszokott szentségimádásainkon (ifjúsági, családos, nemzeti imaévhez kapcsolódó és elsővasárnapi) kívül, több lelki és közösségi programot szerveztünk: bűnbánati nap, ifjúsági közösségépítés (Kristály Napok néven) egyik ifi csoportunk számára Pesthidegkúton, és ide sorolhatók a templomban közösen imádkozott-énekelt szombat esti szolozsmák is.

A szentháromnap liturgiáit az itt már megszokott mélységgel ünnepeltük. A megelőző két vasárnap felkészítő lapok segítettek a közösséget a szertartások jobb megértésében. Ez évben is különös lelki gazdagságot hordoztak: a lamentációk, a nagypénteki reggeli dicséret és keresztút, a különleges dallamú János passió, mint több éves hagyományok immár. Újdonság volt, hogy a Feltámadási Vigilia teljes (rövidítés nélküli) liturgiáját ünnepeltük kereszttel együtt.

Oratóriumunk beiratkozott, kártyát kapott fiataljainak létszáma túllépte a százat. Az ehhez, és más feszültségekhez kapcsolódó problémákat közös erőfeszítéssel úgy tűnik, sikerül kezelni, és meg tudjuk őrizni az oratórium kezdeti jó hangulatát. Jól működik a korrepetálás is. Elkezdtük a környező iskolákkal való kapcsolatfelvételt, amely eddig nagyon gyümölcsözőnek bizonyult. Kollégiumunkban a fiatalok új hallgatói önkormányzati képviselőket választottak, akik nagy lelkesedéssel vetették bele magukat a szervezésbe: szórólap-készítés, közösségi programok (filmklub, műhelyek) és nyári tábor szervezése stb. Több érdeklődő fiatal megfordult a közösségünkben mostanában. Reméljük, hogy lesznek közülük, akik valóban a szalézi hivatás útját választják. Szeptembertől tehát, reményeink szerint, újabb jelöltek lesznek közösségünkben. *M. Gy.*

Megújulni lépésről lépésre

Mirjana Vučica régióvezetőnek, a Szalézi Munkatársak Világtanácsa tagjának beszámolója

Kedves Munkatársak!

„Íme az Apostoli élet szabályzata, a Szalézi Munkatársak Egyesületének alapszabályzata, melyet a Szentlélek becses ajándékaként örömmel adok át nektek.” – ezek Egidio Viganò néhai egyetemes főnök szavai, melyeket a még ma is hatályban lévő, 1986-ban kiadott Apostoli élet szabályzatának első oldalán olvashatunk. Azóta közel 20 év telt el. A társadalomban sok minden megváltozott. A világ egyes részein a társadalmi-politikai viszonyok, a technológiai fejlődés az élet minden területén, a tömegkommunikáció rohamos fejlődése, a globalizációs folyamatok, az információáramlás erőteljes felgyorsulása és mindaz, amit ez maga után von, hatással vannak a mentalitás, de a szükségletek megváltozására is. Minderre új, átgondolt apostoli vállalkozásokkal kell válaszolnunk. Egyszer erősebben teret hódít a köztudatban az együttes tevékenység fontossága és a hangsúlyozottabb jelenlét a társadalmi struktúrákban. Megváltozott az arca az egész világnak, Európának talán még hangsúlyosabban. Milyen szavakat és milyen apostolkodást kívánnak a mai idők?

Az Apostoli élet szabályzatának revíziója

Az Egyetemes Tanács ösztönzésére már az előző időszakban megkezdődött az Apostoli élet szabályzatának átvizsgálása, amit folytat a mostani Tanács. Pillanatnyilag régióinkban csakúgy, mint az egész világon az Apostoli élet szabályzatának revízióján dolgozunk. Ez a munka már négy éve folyik, és igen előrehaladott állapotban van, tulajdonképpen a hivatalos szöveget várjuk, mely próbaképpen egy évre lesz jóváhagyva.

Ez lényegileg abban áll, hogy az Apostoli élet szabályzatát két részre osztottuk: az Alapszabályokra és a Szabályzatok könyvére, melyek együttesen egy egyedülálló dokumentumot alkotnak. Az Alapszabályoknak tartalmaznia kellene az alapelveket, a szalézi munkatárs karizmájának lényegét, az apostoli feladatot, a Szalézi Családban elfoglalt helyét, a felvételi előkészületeket és az állandó formálódást, valamint az egyesület lényegét. Ezzel az Alapszabályok rövidebbé és átláthatóbbá válnának. Mint az egyesület alapdokumentuma, válaszolna arra a kérdésre, „kik vagyunk”, és így a Szentszék elé kell felterjeszteni jóváhagyásra. A Szabályzatoknak viszont arra a kérdésre kell választ adnia, „hogyan” vagyunk azok, amik vagyunk a mai világban, „milyen módon” és milyen útmutatások szerint kellene megélnünk karizmánkat - akár mint egyéni küldetést saját életünkben, akár mint közös tevékenységet az Egyházban és a társadalomban - valamint a közösséget a Szalézi Család többi ágával. A Szabályzatokat az egyetemes főnök hagyja jóvá és sokkal rugalmasabban alakítható, változtatható. Tartalmazza az egyesület szerkezetének alaposabb kifejlesztését is, az egyes vezető testületek és szolgálatok feladatainak leírását, melyekkel az egyesület különböző szinteken megbíz egyes munkatársakat.

Régióink

A mi régióink, a Szalézi Munkatársak Közép-Kelet Európai Régiója egyike annak a 12 régióinknak, amelyek a ma érvényes felosztás szerint a világban léteznek. A következő tartományokat foglalja magában: Ausztria, Belgium (észak), Horvátország, Magyarország, Hollandia, Észak- és Dél-

Németország, Lengyelország (négy tartomány), Csehország, Szlovákia és Szlovénia. A régió nagyon összetett úgy nyelvi, mint kulturális szempontból valamint a szociális és a gazdasági struktúrákat illetően is. Vannak jelek arra nézve, hogy a jövőben a régióknak egy másfajta felosztása az egész világon jobb és hatékonyabb együttműködést tenne lehetővé, és világszinten jobban képviselné a különböző eltérő valóságokat.

Készen korunk kihívásaira

Azok az értékek, melyeket a fiatalok ma kiemelten megbecsülnek, a következők: család, munka, barátok, szabadidő. Leghangsúlyosabbak az egyéni jellegű értékek, nem a társadalmi jellegűek. Ez egyértelmű jele a hangsúlyozottan az individualizmus felé irányuló elmozdulásnak a társadalomban. Az elemzések rámutatnak arra, hogy a fiatalok bizonytalanul érzik a jövőt, ezért a zárt, személyes körökben keresnek maguknak biztonságot. A természettudományok és a technológia fejlődésével a társadalom – mely alapvetően a keresztény kultúrkincsből nyeri gazdagságát – egyre jobban eltávolodik Európa keresztény gyökereitől, új alapokat és értékeket keresve. A bizalmatlanság az Egyház intézményével szembe - amilyen a jelen korban - előremozdította ezt az eltávolodást saját szellemi gyökereinktől. Az átlagos fiatal európai hedonisztikus környezetben él, így értékrendjét is elsősorban a kényelemérzet határozza meg. Ennek ellenére ürességet és szellemi éhséget érez, melyet különböző módokon igyekszik kielégíteni. A jövő, melyet magának épít, mintha párhuzamosan futó két sínpáron mozogna: az individualizmuson és a pluralizmuson. Egy ilyen világban a fiatalok mégis elvesztik a tájékozódási képességüket és egy biztos pontot keresnek, melyen megvethetik lábukat, és mely köré

felépíthetik életüket. Mivel az általános emberi értékek egyben keresztényi értékek, bár nem jellemzően hitbélieliek, az Egyház segíthet a fiataloknak, hogy ezeket az értékeket konkrét viselkedési modellekké formálják át. Itt nagy szerepet játszhat az olyan helyes nevelési hozzáállás, mint amilyen Don Bosco nevelési módszere.

Rosario Maiorano, egyetemes koordinátor üzenetével arra ösztönzi a szalézi munkatársakat, hogy még mélyebben gondolják át saját küldetésüket és az evangéliumi értékek beépítésének lehetőségeit a társadalom egészébe. Szent Pál 2000 éves tanúsága ma különösen időszerűvé válik, ez pedig nem más, mint a hit, a remény és a szeretet, de mindenképp a szeretet üzenete. Abban az Európában, mely a kommunista rendszerek hamuján éled újjá, vagy a „jóléti állam” esztelen ígéreteitől megszedítve kísérli meg felemelni a fejét - mert a társadalom egyre inkább gazdagokra és szegényekre tagolódik szét - csak Krisztus szeretete tudja biztosítani a szabadságot és az újjászületést. Ezért ígérünk, „hogy a fiatalok javára fogunk élni, konkrét válaszokat kér tőlünk az ő élethez szükségesekre, hogy szeretetből szolgálva nekik, tanúi legyünk számukra Don Bosco nevelő tevékenységéről a fiatalok között.”

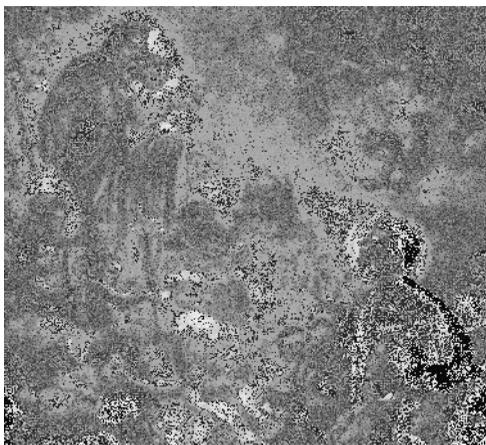
A világtanács szalézi képviselője, don Stjepan Bolkovac megvilágította az egyesület autonómiájának valódi jelentését a Szalézi Családban, különös tekintettel a jellegzetes laikus, világi dimenzióra és az autonómiára a szerveződésben. Kiemelte az egymásközi kapcsolat és az egység fontosságát az egész Szalézi Családban a szalézi karizma és a szalézi szellemiség előremozdításában, a közös tervezésben és az apostoli feladatok együttes megvalósításában.

A szalézi kincsestárból merítve

Segítő Szűz Mária kilencede

Részletek Don Bosco két jóéjszakájából a Segítő Szűz novénája alatt

Egy fiatal átad Don Boscónak egy papírba csomagolt talált tárgyat. Don Bosco kibontja, és így kezdi jóéjszakáját:

„Nini, ez egy kis bankjegy... vagyis nem: ötfilléres aranypéNZ! (nevetés) Látjátok, mennyi sok «nyelvtani» hiba! (nevetés) És minthogy tilos pénzt magatoknál tartani az oratóriumban, biztos senki nem fogja keresni (elteszi a zsebébe), majd jó lesz az Oratórium adósságait kifizetni, és így mindnyájan vidámak lesztek a Segítő Szűz ünnepére.

Pünkösödöt ünnepeljük és a Segítő Szűz Mária novénájában vagyunk. Ebben a hónapban nem egy, hanem sok-sok kegyelmet lehet elnyerni minden nap a Madonnától. ...[a pünkösöd kapcsán] azt szoktam tanácsolni ilyenkor, hogy gondoljatok a hivatásotokra. Ez a legalkalmasabb idő, hogy ki-ki megismerje, mit is akar az Úr tőle...

Szeretném ezen kívül, ha mindnyájan azt a kegyelmet kérnétek a mi jó anyánktól, hogy óvjon meg titeket a világ veszélyeitől. Ti nem ismeritek a világot, de én, aki gyakorlott vagyok benne, látom, mennyi sok veszélynek vannak kitéve barátaitok és rokona-

itok. Ti itt Noé bárkájában vagytok, ha az Oratórium nagyobb is annál. Azt akarom ezzel mondani, hogy itt biztonságban vagyunk az ezer veszély özönvizétől, amely mindenfelől körülvesz minket. Kilépvé ebből a bárkából, ajjaj, mennyi és milyen súlyos alkalmak fognak adódni számotokra az elesésre...! Ezen kívül nagy előnye az Oratóriumnak, hogy itt van velünk Segítő Szűz Mária, készen arra, hogy megvédjen minket. Emlékezzetek rá, fiacskáim, hogy a Szűzanya magánál tartja már mindazokat a kegyelmeket, amikre lelkünknek szüksége van, s csak arra vár, hogy kérjük tőle. Mindig van néhány olyan időszak, amikor az édesanyák megajándékozzák gyermekeiket, jobban készek teljesíteni mindazt, amit kérnek (születésnap, névnap...). De azt szeretnék, ha a gyermekeik maguk kérnék, amit akarnak, és néhányszor szomorúak, ha gyerekek nem kérnek tőlük semmit. Ha a földi édesanyák ilyenek, mennyivel inkább a mi jó anyánk fenn az égben. Tehát ha szívből neki ajánljuk magunkat, ő kész lesz segíteni nekünk, mert különleges módon az ő fiai vagyunk.

[Írjátok meg szüleiteknek, barátaitoknak:] Don Bosco biztosít benneteket, hogy ha szeretnétek valamilyen lelki kegyelmet elnyerni, kérjétek a Madonnát ezzel a röpmával: Mária, Keresztények Segítségé, könyörögj érettünk!, és meghallgatást nyertek. Ha nem nyernétek meghallgatást, tegyétek meg, kérlek, hogy megírjátok Don Boscónak.

Ha megtudom, hogy valamelyikőtök jól imádkozott, de hiába, levelet írok rögtön Szent Bernátnak, megmondva neki: hibáztok, amikor azt mondta: Emlékezzél meg ó, legkegyesebb Szűzanya, hogy még sohasem lehetett hallani, hogy valaki nem nyert volna meghallgatást nálad... De legyetek biztosak

benne, hogy nem kell majd levelet írnom. Vagy ha mégis kellene, akkor hamar valami hibát találna a szent doktor a ti imádságotokban. Ti nevettek rajta, hogy levelet küldök Szent Bernátnak. Hát de nem tudjuk, ő hol van? Nem az égben?

(Don Rua közbeszól:) – A postával van a gond! Nem tudják, hogyan továbbítsanak egy ilyen levelet.

Bizonyára – válaszolt Don Bosco – ahhoz, hogy elérjünk Szent Bernát lakásáig, egy olyan postakocsi kellene, amely igen-csak gyorsan haladna, és ki tudja, mennyi ideig. Nem lenne elegendő még a telegráf sem, bár az elektromos áram egy villanás alatt nagy-nagy távolságot tud megtenni, hiszen ez esetben hiányoznának a szálak. De ahhoz, hogy a szenteknek írjunk, van egy sokkal gyorsabb eszközünk, mint a járművek, a gőz, a telegráf. Épp most, miközben beszélek hozzátok, a villámnál is gyorsabb gondolatommal felemelkedek az égbe, me-

gyek fel, fel, a csillagok fölé, felfoghatatlan távolságokat futok be, és elérkezem Szent Bernát székéig, aki az egyik legnagyobb szent a paradicsomban.

De félretéve a tréfát, megismétlem nektek, hogy e kilenced végére mindnyájan a szívetekbe véssétek ezeket a szavakat: «Maria Auxilium Christianorum, ora pro nobis!» (Mária, Keresztények Segítsége, könyörögj érettünk!), és mondjátok minden veszélyben, minden kísértésben, minden szükségben, és mindig. És én megígérem nektek, hogy az ördög csódba megy. Tudjátok, mit jelent, hogy az ördög csódba megy? Azt jelenti, hogy nem lesz többé hatalma felettetek, és nem sikerül neki bünt elkövetetni veletek, vissza kell vonulnia. Én pedig a szentmisén és minden más imádságban az Úrnak ajánlak benneteket, hogy segítsen, áldjon, védjen meg titeket, és adja meg kegyelmét a Szent-séges Szűz Mária által. Jó éjszakát!”

(1877. május 13. és május 20.)

Mária Keresztények Segítsége, könyörögj érettünk!

Don Bosco egyik művében, a *Keresztények Segítsége cím alatt tisztelt Szent Szűz csodatettei*-ben azt írja, hogy valahányszor az emberiség valami nagy válságon ment keresztül, a kivezető út keresésében a tekintetét mindig a Szent Szüzre emelte, egy-egy újabb tökéletességét és kiváltságát kezdte tisztelni.

A Szent Szűz segítségül hívásának a szükségessége napjainkban általános és nem pusztán részleges. Ma már nemcsak a lanyhákat kell buzgókká tenni, nemcsak a bűnösöket kell megtéríteni, hanem helyette itt van maga a megtámadott Anyaszentegyház. Ebben a küzdelemben mi, a világ katolikusai, hogy az Ég különös oltalmát és segítségét biztossítsuk magunknak, a Szent Szűzhöz fordulunk, mint közös anyánkhoz, mint a népek és nemzetek hatalmas Segítőjéhez.

Mert a Keresztények Segítsége szép megszólításban mélyebb és tágabb jelentőséget találunk, mint a Szent Szűznek a többi kedves címében, melyekkel a keresztény népek áhítata és szeretete a századok folyamán illette. Mikor az áldott Istenanyához fordulunk, akkor rendszerint a katolikus népek csak egy hányadára gondolunk, azokra a boldogtalanokra, akiket fájdalmas betegségük az ágyukhoz szeg, azokra a szerencsétlenekre, akik a bűn és az ördög láncában vergődnek, vagy pedig azok a szomorodott lelkek jutnak eszünkbe, kiknek szívét megfekszi a vigasztalan szomorúság. Ellenben valahányszor elhangzik ajkunkról ez a kedves könyörgés: Mária, Keresztények Segítsége, könyörögj érettünk, - mindig mintha magunk előtt látnánk az egész világot, legfőbb fejével, pásztoraival, keresztény népeivel és nemzeteivel, minden ügyével-bajával.

Tartsa ezért szent kötelességének, de egyben Don Boscótól kapott szent örökségének minden szolézi munkatárs, hogy a Mária-tiszteletet, különösen a Segítő Szent Szűz tiszteletét terjessze. Szálljon fel hozzá bízó imánk, hogy anyai áldását és hatalmas pártfogását ne vonja meg tőlünk, édes hazánktól és a küzdő Egyháztól. Mária, Keresztények Segítsége, könyörögj érettünk!

(Szentkeresztii Visszhang 1931/1-2, részletek)

SZALÉZI NYÁR 2006

Óbuda

Június 2-5. Pünkösdi Családi Hétfége

Péliföldszentkereszten

Június 23-25. Szent Alajos Napok.

Június 26-30. és augusztus 21-26.

Nyári Oratórium

Augusztus 1-8. Tanyatábor

Augusztus 7-10. Szakkollégiumi Tábor

Óbuda - Don Bosco Szakkollégium

Június 10. és augusztus 26 szombat

de. 10.30 - felvételi beszélgetés

Péliföldszentkereszt - SZALIM - központi tartományi programok

Július 4-8. (ke-szo) – Ministránstábor

a Szalézi Családról fog szólni

Július 16-20. (vas. ebéd - csü)

Animátorképzés (16 év fölött)

Július 21-26. (pé-sze)

Vadóctábor (13-15 éveseknek)

Augusztus 10-13. a szalézi munkatársak éves nyári lelkigyakorlata

Nyergesújfalú - Szalézi-Irinyi Középiskola

Sport-oratórium

Június 1-4. oratóriumi kirándulás

Szlovéniába és Olaszországba

Június 16-20. Kerékpártúra

Június 26-28. Bajnokságok

Clarisseum

Nyári napközi az iskolai szünet kezdetétől
4 hétig

Balassagyarmat

Június 4. Elsőáldozás

Június 21. Segítő Szűz Mária Körmenet

Június 18. Kürtösi Krisztián Lehel
pálos szerzetes újmiséje

Június 16- július 7. Szalézi Ifjúsági Tábor
(Napközis)

Szombathely

Május 28. (vasárnap) 14.30 óra

Segítő Szűz Körmenet (A Szent
Kvirin templomtól indulva -

Újperintre)

Június 17. (szombat) tanévzáró

kirándulás a szombathelyi,
újperinti és sorokmajori fiataloknak;

Június 19. - júl. 14. Szalézi Ifjúsági és
Nyári Tábor

Július 22. (szombat) 8.30 - **Szalézi Grund foci bajnokság.** Ebédet és szállást tu dunk biztosítani (400 Ft./ fő). 5+1 fő egy csapat. Nevezési díj nincs!

Eger - FMA nővérek kollégiuma

Július 3-14. Nyári Oratórium

Július 17-21. Erdekesség és újdonság: Etelka nővér néhány animátorral és szalézi munkatárssal együtt nyári oratóriumot fog csinálni Erdélyben, Homoródszentmátróban

Mogyoród - FMA nővérek

Június utolsó hetével kezdődik és 4 hétig tart a nyári napközi

Pesthidegkút - FMA nővérek

Május 13. Mazzarello Szent Mária ünnepe a Szent Család Óvoda fennállásának 10 éves évfordulója, nagy oratóriumi ünnepség lesz.

Június 19-július 1. nyári napközi oratórium

Pécs (munkatársi csoport)

Május 27. - plébániai majális

Június 10. - ünnepség az oratórium 10 éves évfordulója alkalmából

Június 16. - évzáró

Június 19-25. - tábor

Szerdánként kirándulás, sportnap, kézműveskedés, vagy strand

Albertfalva (munkatársi csoport)

Június 10. - Vidámság napja

Augusztus 21-25. - Csillagtábor

Ezen kívül:

Július 23-29. (vas-szo) – Eurizon - pozsonyi ifjúsági találkozó

Július 28-30., (pé-vas) – LADIK keresztény könnyűzenei fesztivál és szalézi oratórium Apostagon

 FÓKUSZBAN: Don Bosco Szakiskola Kazincbarcika

**FÓKUSZBAN: Don Bosco
Pedagógiai Szakkollégium**

Kiadja a Don Bosco Szaléziák Szent István királyról nevezett Magyar Tartománya 3500 példányban, belső terjesztésre
 Cím: 1032 Budapest, Bécsi út 173. Telefon: 453 22 80; e-mail: sdbung@mailbox.hu
 Felelős kiadó: P. Havasi József SDB, Szerkesztő bizottság: P. Csány Péter SDB, P. Mészáros György SDB
 Szerkesztő: Lengyel Erzsébet; e-mail: le@invitel.hu
 A címlapon: A kazincbarcikai diákok
 Készült a kazincbarcikai Don Bosco Szakiskola nyomdájában, Felelős vezető: Fehér Béla, tel. 20/823 4654